

ČESKO-NĚMECKÝ FOND BUDOUCNOSTI DEUTSCH-TSCHECHISCHER ZUKUNFTSFONDS

2020

VÝROČNÍ ZPRÁVA JAHRESBERICHT

OBSAH**INHALT**

Úvodní slovo	<u>2</u>	Geleitwort
Fond budoucnosti v covidovém roce Vliv pandemie na česko-německé projekty Naše mimořádné výzvy	<u>4</u>	Der Zukunftsfonds im Corona-Jahr Auswirkungen der Pandemie auf die deutsch-tschechischen Projekte Unsere Sonderausschreibungen
Díky nám se stalo Téma roku 2020 Projektová podpora	<u>10</u>	Das wurde dank unserer Unterstützung umgesetzt Thema des Jahres 2020 Projektförderung
Naše setkání a diskuse United Islands – German Edition Síťovací setkání	<u>26</u>	Unsere Begegnungen und Debatten United Islands – German Edition Vernetzungstreffen
Novinářská cena	<u>28</u>	Journalistenpreis
SOLIDARITA V POHRANIČÍ	<u>32</u>	SOLIDARITÄT IM GRENZGEBIET
Diskusní fórum	<u>34</u>	Gesprächsforum
Organizace	<u>38</u>	Organisation
Finanční zpráva	<u>46</u>	Finanzbericht

Petra Ernstberger**Tomáš Jelínek**

ředitelé / Geschäftsführer

Milí přátelé,

každý rok má své události, které ho charakterizují. Rok 2020 vstoupí do dějin jako „rok s covidem–19“. Jistě máme všichni své osobní příběhy, které jsou s ním spojeny. Dovolte nám v této výroční zprávě alespoň částečné ohlédnutí za tím, jak koronavirus poznamenal příběhy česko-německé spolupráce.

Když na jaře 2020 epidemie v Evropě v plném rozsahu vypukla, překvapení a obava z neznámého nepřítele pořádně zatřásly jistotami našeho všedního dne. Omezení kontaktů a osobního setkávání nás na jednu stranu postavilo před zcela novou – a vůbec ne příjemnou – životní situaci, na druhou stranu vyvolalo ohromnou vlnu solidarity a sounáležitosti. Touha přispět ke zmírnění krize aktivizovala českou i německou společnost.

Jakkoliv pandemie potvrdila globální propojení našeho světa, snaha ochránit se před nemocí s sebou přinesla tvrdé uzavírání hranic. Po několika desetiletích, kdy jsme se je učili vnímat spíše orientačně, získaly hranice opět svou ultimativnost. Jak už to bývá, jejich uzavření dopadlo nekompromisně zejména na ty, kteří si zvykli žít bez nich.

Tyto aspekty měly samozřejmě dalekosáhlý vliv na svět česko-německé spolupráce. Omezení vzájemného setkávání totiž zasáhlo jeho nejhlubší podstatu. Naštěstí se ukázalo, že česko-německé vazby, které vznikly v „tučných“ předchozích letech, mají sílu přetrvat i v letech „hubených“. My jako fond jsme chtěli co nejvíce podpořit všechny, kdo k tomu mohli přispět. Snažili jsme se o maximální vstřícnost a flexibilitu, aby realizátoři projektů mohli své záměry uzpůsobit aktuální situaci a aby šum česko-německé spolupráce neutichl docela.

S pohledem na jednotlivé podporované oblasti můžeme konstatovat, že pandemií byly citelně zasaženy zejména projekty v oblastech Mládež a školy, Partnerství a částečně také Diskusní fóra a odborná spolupráce. Umělci projevíli kreativitu sobě vlastní a využili danou situaci k hledání nových forem a řešení. Na obnovu památek ani vydávání publikací neměla epidemie příliš velký vliv.

Kromě běžné činnosti jsme v roce 2020 připravili několik zcela mimořádných programů, které na nastalou situaci reagovaly. Jejich unikum je v tom, že jsme například v programu na zmírnění sociálních a zdravotních dopadů pandemie v pohraničí podporovali také aktivity, které se konaly bez zapojení partnera ze sousední země. V programu Stavitelé mostů jsme zase podpořili organizace a jednotlivce, pro něž utichnutí přeshraničního ruchu znamenalo citelné profesní ztráty. Programem na podporu organizací pečujících o oběti nacismu jsme se vrátili ke kořenům fondu. Uvědomovali jsme si přitom, že vzhledem ke svému věku a prožitým zkušenostem jsou pamětníci novým virovým onemocněním obzvláště ohroženi. Navzdory všem obtížím jsme v roce 2020 podpořili 599 projektů celkovou částkou 92 715 708 Kč.

Když nyní, na jaře 2021, připravujeme tuto výroční zprávu, vypadá to, že virová epidemie je pomalu na ústupu. Je nám všem jasné, že spoušť, kterou zanechala, budeme odklízet ještě nějakou dobu. Na druhou stranu nám dala možnost udělat si pořádek v tom, co je pro nás v životě opravdu důležité – a na jakých základech chceme dále stavět.

Velmi optimistické je, že svět česko-německé spolupráce má nejen pevné základy, ale také řadu nových nápadů a energií na jejich uskutečňování.

Liebe Freundinnen und Freunde,

jedes Jahr ist durch spezielle Ereignisse geprägt. Das Jahr 2020 wird als „Corona-Jahr“ in die Geschichte eingehen. Und wir alle verbinden mit ihm auch unsere ganz persönlichen Geschichten. Gestatten Sie uns in diesem Jahresbericht einen zumindest teilweisen Rückblick darauf, wie das Corona-Virus einzelne Geschichten der deutsch-tschechischen Zusammenarbeit geprägt hat.

Als die Pandemie im Frühjahr 2020 in vollem Ausmaß über Europa hereinbrach, gerieten unsere alltäglichen Sicherheiten durch den Schock und die Furcht vor dem unbekanntem Feind gehörig ins Wanken. Die Beschränkung von Kontakten und persönlichen Begegnungen stellte uns vor eine gänzlich neue – und keineswegs angenehme – Situation; und löste andererseits aber auch eine unglaubliche Welle von Solidarität und Verbundenheit aus. Der Wunsch, zur Linderung der Krise beizutragen, brachte die deutsche wie auch die tschechische Gesellschaft in Bewegung.

Sosehr die Pandemie abermals die globale Vernetzung unserer Welt aufgezeigt hat: Das Bestreben, sich vor der Krankheit zu schützen, ging unter anderem mit abrupten Grenzschließungen einher. Nach Jahrzehnten, in denen wir gelernt hatten, Staatsgrenzen nur mehr als Linien auf der Landkarte wahrzunehmen, waren sie nun wieder unerbittliche Realität geworden. Und wie das so ist: Die Schließungen trafen vor allem diejenigen, die sich daran gewöhnt hatten, ohne Grenzen zu leben.

Dies alles hatte weitreichende Folgen für die Welt der deutsch-tschechischen Zusammenarbeit – die Kontaktbeschränkungen trafen diese regelrecht ins Mark. Zum Glück hat sich aber gezeigt, dass die deutsch-tschechischen Verflechtungen aus den „fetten Jahren“ zuvor stark genug sind, um auch die „mageren Jahre“ zu überstehen. Wir als Fonds wollten alle, die dazu beitragen konnten, so gut wie möglich unterstützen. Dabei haben wir uns um größtmögliches Entgegenkommen und größtmögliche Flexibilität bemüht, damit diejenigen, die die Projekte umsetzen, ihre Vorhaben an die aktuelle Situation anpassen konnten und die deutsch-tschechische Zusammenarbeit nicht vollends zum Stillstand kam.

Besonders empfindlich hat sich die Pandemie auf Projekte aus den Bereichen „Jugend und Schule“, „Partnerschaften von Gemeinden und Bürgervereinen“ und zum Teil auch „Dialogforen und fachlicher Austausch“ ausgewirkt. Kunstschafter haben die ihnen eigene Kreativität bewiesen und die Situation genutzt, um nach neuen Formen und Lösungen zu suchen. Auf die Renovierung von Baudenkmalern und die Herausgabe von Publikationen hatte die Pandemie hingegen keinen sonderlich großen Einfluss.

Neben unserer üblichen Tätigkeit haben wir im Jahr 2020 mehrere Sonderförderprogramme ausgeschrieben, mit denen wir auf die aktuelle Situation reagiert haben. Ihre Besonderheit bestand darin, dass wir zum Beispiel in unserem Programm zur Milderung der sozialen und medizinischen Folgen der Krise im Grenzgebiet auch Aktivitäten gefördert haben, die ohne Partner aus dem Nachbarland stattfanden. Das Programm „Brückenbauer“ war für Organisationen und Einzelpersonen gedacht, für die der Wegfall des Grenzverkehrs zu spürbaren beruflichen Einbußen führte. Mit einem Förderprogramm für Organisationen, die NS-Opfer unterstützen, ist der Fonds schließlich zu seinen Wurzeln zurückgekehrt. Dabei war uns bewusst, dass diese Menschen aufgrund ihres Alters und der durchlittenen Erfahrungen durch das Virus besonders gefährdet sind. Trotz aller Schwierigkeiten haben wir 2020 insgesamt 599 Projekte mit einer Gesamtsumme von 3 506 115 EUR gefördert.

Jetzt, zum Zeitpunkt der Fertigstellung dieses Berichts (Frühjahr 2021), scheint das Virus langsam auf dem Rückzug zu sein. Wir alle wissen jedoch, dass die Verwüstungen, die es hinterlässt, uns noch einige Zeit beschäftigen werden. Andererseits konnten wir uns während der Pandemie klarmachen, was uns im Leben wirklich wichtig ist – und auf welchen Fundamenten wir künftig bauen wollen.

Sehr optimistisch stimmt uns dabei, dass die Welt der deutsch-tschechischen Zusammenarbeit nicht nur auf einem soliden Fundament steht, sondern auch reich an neuen Ideen ist – und an Elan, sie umzusetzen.

Pandemie koronaviru postupně zasáhla a proměnila téměř všechny oblasti našeho života. Ušetřeny nezůstaly ani česko-německé vztahy a prosté setkávání lidí z obou stran hranice. Pandemie a protiepidemická opatření znemožnily pokračovat v česko-německé výměně tak, jak jsme ji dosud znali. Za této situace bylo naším hlavním cílem povzbudit všechny, kdo žijí společnými aktivitami, pomoci jim neztratit to, co za dlouhá léta vybudovali, a zároveň poskytnout pomoc těm nejohroženějším.

VLIV PANDEMIE NA ČESKO-NĚMECKÉ PROJEKTY

Jak se pandemie konkrétně projevila v oblasti česko-německé spolupráce v roce 2020? Odpovědí by mohly být stovky příběhů, které jsme vyslechli během svých rozhovorů s organizátory projektů nebo si přečetli v jejich nesčetných e-mailech. Pokud bychom měli mluvit řečí čísel a vycházet z naší statistiky, můžeme konstatovat, že se podařilo realizovat 44 % podpořených projektů. Zhruba 40 % projektů bylo nutné přesunout na dobu, kdy se protiepidemická opatření uvolní, a jen 15 % jich muselo být zatím zrušeno.

Pandemie tím či oním způsobem zasáhla 75 % projektů. Jejich nositelé projevili velkou nápaditost při hledání cest, jak své původní záměry přizpůsobit neustále se měnící situaci – ať již posunutím termínu konání, zmenšením rozsahu aktivit, změnami v sestavě účastníků, nebo zavedením nových postupů a realizačních metod. Tématem dne se samozřejmě staly digitální technologie. Zejména v kategorii dialogů, ale také v kultuře a v oblasti mládeže a škol se této možnosti chopili organizátoři 20 % projektů uskutečněných v roce 2020. V některých případech vyústila nepříznivá situace v nečekaná řešení – přesně v duchu „pravý mistr se pozná v omezení“. Alespoň jeden příklad za všechny: První česko-německý kabaret připravoval divadelní představení „Umělec v hladovění v dobách C“ na motivy Kafkovy povídky a ve výsledku vznikla emocemi nabitá filmová esej, virtuálně spojující umělce z Prahy a Hamburku.

NAŠE MIMOŘÁDNÉ PROJEKTOVÉ VÝZVY

Pandemie nabrala na dynamice v březnu 2020 a již v dubnu jsme vyhlásili naši mimořádnou výzvu. Její součástí byly tři programy na pomoc nejohroženějším skupinám protagonistů česko-německých vztahů. Na ně jsme se zaměřili i s ohledem na to, že budoucí kvalitu vztahů můžou negativně ovlivnit faktory působící zatím jen na pozadí aktuálního vývoje. Na všechny tyto tři programy jsme vyčlenili celkem bezmála 11 milionů korun a z poskytnutých příspěvků bylo možné hradit až 100 % projektových nákladů. Výzva byla mimořádně úspěšná a fond se podle údajů Fóra dárců zařadil mezi

tři nejvýznamnější nekomerční přispěvatele v oblasti vyrovnávání se s následky pandemie v České republice. Nabyté zkušenosti a pozitivní ohlasy na naši iniciativu jsme mohli koncem roku – bohužel – využít znovu. Nový nárůst počtu nakažených si vyžádal opětovně vyhlášení výzvy v aktualizované podobě na rok 2021.

Program **Stavitelé mostů** byl určen těm, kteří se v posledních letech významným způsobem zasadili o zlepšení česko-německých vztahů a dostali se kvůli koronavirové krizi do tíživé finanční situace – jednotlivým umělcům a dalším osobnostem, kulturním i jiným neziskovým organizacím, spolkům zaměřeným na práci s mládeží nebo nezávislým nakladatelstvím. Tímto programem jsme pomohli 68 jednotlivcům a organizacím. Mezi podpořenými byly například renomovaný pražský orchestr Collegium 1704, spolek angažovaných divadelníků z Chemnitz Taupunkt e.V., Dům česko-německého porozumění z Jablonce nad Nisou, školní ubytovací zařízení AWO Vogtland e.V., mezikulturní pražská organizace Slovo 21 a mnozí další.

Jednou z nejohroženějších skupin obyvatel v době pandemie byli už vzhledem ke svému pokročilému věku lidé, kteří za druhé světové války strádali v důsledku nacistického pronásledování. V rámci mimořádného programu **pomoci obětem nacismu** směřovala naše podpora k obětem židovského i romského holocaustu, pronásledovaným politickým odpůrcům nacismu a bývalým nuceně nasazeným. Našimi partnery a zprostředkovateli podpory byly Židovská obec v Praze, Nadační fond obětem holocaustu a neziskové organizace Post Bellum a Živá paměť.

Formou okamžité pomoci jsme podpořili také 23 organizací, jež poskytují **sociální a zdravotní služby zvláště ohroženým skupinám obyvatelstva v česko-německém pohraničí**. Pomohli jsme například zajistit šití a distribuci roušek a ochranných materiálů, kterou v západních Čechách zajišťovalo Komunitní osvětové sdružení (KOS) nebo Městský dům dětí a mládeže Sluníčko v Aši. Domažlickému středisku Diakonie Českobratrské církve evangelické a Schrödingerově institutu jsme umožnili podpořit děti při

zvládnání distanční výuky a připravit pro ně letní tábory s doučováním. Spolky Oberstübchen z Regenu, Weiterdenken z Drážďan nebo česká Potravinová banka distribuovaly potraviny a nejnutnější materiální pomoc.

Mimo rámec naší mimořádné výzvy jsme v letních měsících, kdy to epidemiologické podmínky nakrátko dovolovaly, spustili **Re-Start**. Tento mimořádný program umožňoval získat rychlou finanční podporu na projektové záměry naplánované v krátkém předstihu před realizací. Byl určen českým i německým aktérům ze všech oblastí kromě obnovy památek a publikací. Díky této zvýhodněné podpoře (až do 70 % projektových nákladů) se uskutečnily například Hraniční slavnosti v Lubech u Chebu nebo tradiční válení slámy POPRÁCI v Berlíně.

Die Corona-Pandemie hat sich nach und nach in fast allen Bereichen unseres Lebens bemerkbar gemacht und sie verändert. Auch die deutsch-tschechischen Beziehungen und die einfachen Begegnungen zwischen Menschen beider Länder blieben hiervon nicht verschont. Das Virus und die Maßnahmen zu seiner Eindämmung machten die Fortführung des deutsch-tschechischen Austauschs, wie wir ihn bisher kannten, unmöglich. In dieser Situation war es unser wichtigstes Anliegen, all diejenigen zu ermutigen, für die die gemeinsamen Aktivitäten zum Leben gehören. Und ihnen zu helfen das, was sie in langen Jahren gemeinsam erarbeitet haben, nicht zu verlieren. Zugleich wollten wir denjenigen Hilfe leisten, die am meisten bedroht waren.

AUSWIRKUNGEN DER PANDEMIE

AUF DIE DEUTSCH-TSCHECHISCHEN PROJEKTE

Wie hat sich die Pandemie nun konkret auf die deutsch-tschechische Zusammenarbeit im Jahr 2020 ausgewirkt? Eine Antwort könnten hier die hunderten von Geschichten liefern, die wir uns während unserer Gespräche mit den Organisatorinnen und Organisatoren von Projekten angehört haben oder die wir in ihren unzähligen E-Mails gelesen haben. In Zahlen und Statistiken ausgedrückt, ist es gelungen, 44 % der geförderten Projekte umzusetzen. Rund 40 % wurden auf die Zeit nach der Lockerung der Maßnahmen verschoben und nur 15 % mussten bislang storniert werden.

75 % der Projekte waren in irgendeiner Weise von der Pandemie betroffen. Die Projektmacherinnen und -macher haben große Fantasie bewiesen, um Wege zu finden, ihre ursprünglichen Vorhaben an die sich ständig ändernde Situation anzupassen – sei es durch eine Verschiebung des Termins, durch einen verringerten Umfang der geplanten Aktivitäten, durch Änderungen bei der Zusammensetzung der Teilnehmenden oder durch neue Methoden bei der Umsetzung. Ganz oben auf der Tagesordnung standen hierbei natürlich digitale Technologien. Insbesondere im Förderbereich „Dialogforen und fachlicher Austausch“, aber auch in den Bereichen „Kultur“ und „Jugend und Schule“ machten 20 % der Projektorganisatoren von dieser Möglichkeit Gebrauch. In einigen Fällen brachte die ungünstige Situation unerwartete Lösungen hervor – getreu dem Motto „In der Beschränkung erst zeigt sich der Meister“. Um nur ein Beispiel für viele zu nennen: Das erste deutsch-tschechische Kabarett hatte unter dem Titel „Ein Hungerkünstler in den Zeiten von C“ eine Theateraufführung nach Motiven von Franz Kafka geplant – entstanden ist ein emotionaler Filmessay, der Kunstschaffende aus Prag und Hamburg virtuell miteinander verbindet.

UNSERE SONDERAUSSCHREIBUNGEN

Die Pandemie gewann im März 2020 an Dynamik, und bereits im April gab der Fonds eine Sonderausschreibung bekannt. Sie umfasste drei Hilfsprogramme für die am stärksten gefährdeten Gruppen unter den Akteuren der deutsch-tschechischen Beziehungen. Wir haben sie auch nach Faktoren ausgewählt, die in der aktuellen

Entwicklung vielleicht bislang nur marginal spürbar waren, die aber auf die künftige Qualität der gegenseitigen Beziehungen einen negativen Einfluss haben könnten.

Für diese drei Programme haben wir insgesamt fast 11 Millionen Tschechische Kronen bereitgestellt, die Zuschüsse konnten dabei bis zu 100 % der Projektkosten abdecken. Die Ausschreibung war äußerst erfolgreich, laut Angaben des Geberforums (Fórum dárců) zählte der Fonds damit zu den drei bedeutendsten nichtkommerziellen Förderern bei der Linderung der Corona-Folgen in der Tschechischen Republik. Die Ausschreibung rief viele positive Reaktionen hervor. Leider waren wir gezwungen, die gemachten Erfahrungen Ende des Jahres erneut nutzen zu müssen. Der erneute Anstieg der Infektionszahlen erforderte eine wiederholte Ausschreibung der Sonderförderung in aktualisierter Form für das Jahr 2021.

Das Programm **Brückenbauer** war für all jene bestimmt, die sich in den letzten Jahren in bedeutender Weise für die Verbesserung der deutsch-tschechischen Beziehungen eingesetzt haben und wegen der Corona-Krise in eine prekäre finanzielle Lage geraten sind: einzelne Künstler, Künstlerinnen und weitere Persönlichkeiten, kulturelle und andere gemeinnützige Organisationen, Vereine im Bereich Jugendarbeit oder unabhängige Verlage. Mit diesem Programm haben wir insgesamt 68 Einzelpersonen und Organisationen gefördert. Darunter waren etwa das renommierte Prager Orchester Collegium 1704, der Verein engagierter Theatermacher aus Chemnitz Taupunkt e.V., das Haus für deutsch-tschechische Verständigung in Jablonec nad Nisou, die Schullandheime der AWO Vogtland e.V., die interkulturelle Prager Organisation Slovo 21 und viele weitere.

Eine der am stärksten gefährdeten Bevölkerungsgruppen während der Pandemie waren – allein schon aufgrund ihres Alters – Menschen, die im Zweiten Weltkrieg unter der nationalsozialistischen Verfolgung leiden mussten. Im Rahmen des Sonderförderprogramms **Hilfe für NS-Opfer** richtete sich unsere Unterstützung an Opfer des Holocausts an Juden und Roma, an verfolgte politische Gegner des Nationalsozialismus sowie an

ehemalige Zwangsarbeiter. Unsere Partner und Vermittler waren hierbei die Jüdische Gemeinde Prag, der Stiftungsfonds für die Opfer des Holocausts und die gemeinnützigen Organisationen Post Bellum und Živá paměť.

Und schließlich haben wir in Form von Soforthilfen auch drei- und zwanzig Organisationen gefördert, die **soziale und medizinische Dienste für besonders gefährdete Bevölkerungsgruppen im deutsch-tschechischen Grenzgebiet** anbieten. So unterstützten wir z. B. die Anfertigung und Verteilung von Masken und weiteren Schutzutensilien, die in Westböhmen vom Kommunalen Bildungszentrum KOS oder auch vom Städtischen Kinder- und Jugendhaus Sluníčko in Aš organisiert wurde. Das Diakonische Zentrum der Evangelischen Kirche der Böhmisches Brüder in Domažlice und das Schrödinger-Institut konnten mit unserer Hilfe Kinder beim Distanzunterricht unterstützen und Sommer-Nachhilfecamps für sie anbieten. Die Vereine „Oberstübchen“ aus Regen, „Weiterdenken“ aus Dresden wie auch die tschechische „Lebensmittelbank“ haben Lebensmittel und die nötigste materielle Hilfe verteilt.

Zusätzlich zu unseren Sonderausschreibungen haben wir in den Sommermonaten, als die Pandemielage es kurzzeitig zuließ, das Programm **Re-Start** ins Leben gerufen. Dieses Sonderförderprogramm bot schnelle finanzielle Hilfe für Vorhaben, die erst kurz vor ihrer Umsetzung geplant worden waren. Es richtete sich an deutsche und tschechische Akteure aus allen Förderbereichen (mit Ausnahme der Bereiche „Publikationen“ und „Renovierung von Baudenkmalern“). Dank dieser erhöhten Förderung (bis zu 70 % der Projektkosten) fanden z. B. das Grenzfest in Luby bei Cheb oder das traditionelle Berliner Strohballenrollen „POPRÁCI“ statt.

Tématem roku reagujeme na aktuální impulzy, které naše doba přináší. Tentokrát jsme zvolili ochranu přírody, životního prostředí i klimatu a udržitelný způsob života. A byla to dobrá volba: navzdory všem omezením jsme mohli podpořit vůbec největší počet projektů od zavedení tohoto typu zvýhodněné podpory v roce 2011. Je vidět, že lidé z České republiky i Německa vnímají závažnost této problematiky a cítí chuť i potřebu se jí věnovat.

O změně klimatu se často hovoří v médiích, ale pouze část veřejnosti chápe, co to přesně znamená. Dvanáct českých a německých pedagogů díky projektu **Společně pro klima**, připravenému Střediskem ekologické výchovy SEVER Horní Maršov a Umweltzentrum Dresden, společně vytváří metodiku, jak toto – pro mnohé stále příliš abstraktní téma – srozumitelně uchopit a předat mládeži.

Také další projekt propojil odborníky z obou zemí. Asociace místních potravinových iniciativ a její partnerská organizace Netzwerk Biodynamische Bildung společně vytvořily platformu pro česko-německou spolupráci v rámci **Trvale udržitelného zemědělství a ochrany krajiny**. Platforma je místem setkávání a odborné výměny pro české i německé ekologické zemědělce, ochranáře, odborníky, studenty a zájemce o danou problematiku.

Prázdninový česko-německý tábor **Zachraň Zemi**, věnovaný praktickým otázkám udržitelného životního stylu, připravil spolek Prostor pro rozvoj ve spolupráci s Jugendbildungsstätte Waldmünchen. Právě v bavorském pohraničním městečku vyrostl energetický park, který umožnil mladým účastníkům seznámit se s různými způsoby výroby a využití elektrické energie. Během rukodělných workshopů si táborníci užívali práci s přírodními materiály. Hlavní hodnotou prázdninového týdne však byl aktivní pobyt na čerstvém vzduchu, seznamování se s přírodou i novými kamarády.

Společnost FysioART a spolek Taupunkt se rozhodly přiblížit dětem, proč je tak důležité chránit všechny ty broučky, mravenečky, mušky i včelky. Připravili **Hmyzí hotel bzzzzzzz**, interaktivní divadelní představení s doprovodnou kreativní dílnou, která umožňuje malým dětem i jejich rodičům nakouknout do hmyzího světa. Divadelní kus je navíc napsaný a zahráný tak, aby u nejmladších diváků rozvíjel představivost a probouzel v nich estetické vnímání.

Mit dem Jahresthema reagieren wir auf aktuelle Impulse unserer Zeit. Diesmal haben wir uns für das Thema Klima-, Natur- und Umweltschutz und nachhaltiger Lebensstil entschieden – und das war eine gute Wahl: Trotz aller Einschränkungen konnten wir die größte Zahl an Projekten zum Jahresthema seit 2011 verbuchen, als wir das Jahresthema eingeführt haben. Offensichtlich haben die Menschen in Deutschland und Tschechien den Ernst dieser Problematik erkannt und verspüren das Bedürfnis wie auch die Notwendigkeit, sich damit zu befassen.

Der Klimawandel ist ein vieldiskutiertes Thema in den Medien, doch nur ein Teil der Öffentlichkeit versteht, was er genau bedeutet. Zwölf deutsche und tschechische Lehrkräfte werden nun im Rahmen des Projekts **Gemeinsam für das Klima**, das vom Ökologischen Bildungszentrum Horní Maršov „Nord“ und vom Umweltzentrum Dresden konzipiert wurde, eine Methodik erarbeiten, wie man dieses – für viele Menschen immer noch zu abstrakte – Thema verständlich aufbereiten und an die Jugend weitergeben kann.

Ein weiteres Vorhaben, das Fachleute aus beiden Ländern verbinden konnte, war das Projekt der tschechischen Assoziation örtlicher Lebensmittelinitiativen und ihres deutschen Partners, des Netzwerks Biodynamische Bildung. Sie haben gemeinsam eine Plattform für deutsch-tschechische Zusammenarbeit in Sachen **Nachhaltige Landwirtschaft und Naturschutz** ins Leben gerufen. Diese ist nun Ort der Begegnung und des fachlichen Austauschs für deutsche und tschechische Öko-Landwirte, Naturschützer, Studierende und alle, die sonst noch am Thema interessiert sind.

Das deutsch-tschechische Feriencamp **Rette die Erde**, das praktische Fragen eines nachhaltigen Lebensstils in den Blick nahm, wurde vom Verein Prostor pro rozvoj in Zusammenarbeit mit der Jugendbildungsstätte Waldmünchen organisiert. In der kleinen bayerischen Grenzstadt ist ein Energiepark entstanden, der jungen Leuten Gelegenheit gab, sich mit verschiedenen

Arten der Stromerzeugung und -nutzung vertraut zu machen. In handwerklichen Workshops konnten sie sich zudem an der Arbeit mit Naturmaterialien ausprobieren. Vor allem aber konnten sie sich in dieser Ferienwoche aktiv an der frischen Luft aufhalten, die Natur erkunden und neue Freundschaften knüpfen.

Die Gesellschaft FysioART und der Verein Taupunkt wollten Kindern vermitteln, warum es so wichtig ist, all die kleinen Käfer, Ameisen, Fliegen und Bienen zu schützen. Dazu haben sie das **Insektenhotel buzz buzz**, eine interaktive Theateraufführung mit begleitendem Kreativworkshop, gestaltet, die kleinen Kindern und deren Eltern einen Einblick in die Welt der Insekten bietet. Das Stück und seine schauspielerische Umsetzung sind so konzipiert, dass die Vorstellungskraft der Kinder entwickelt und ihr ästhetisches Empfinden geweckt wird.

Uzavření škol, distanční výuka, omezení setkávání, uzavření hranic – to vše se dotklo samotné podstaty práce s mládeží. V této oblasti se tak s důsledky pandemie musela vyrovnávat drtivá většina projektů a celá polovina z nich musela být odložena. Část projektů se podařilo uskutečnit před podzimní druhou vlnou pandemie. Zásahu na tom měly zejména volnočasové organizace, které si mohly dovolit větší flexibilitu než školská zařízení.

Když se většiny lidí zeptáte, s kým si spojují odpor proti komunistickému režimu, nejspíše se jim vybaví Václav Havel nebo Bärbel Bohley. Málokdo si ale vzpomene na mladé lidi, kteří odmítali vstoupit do oficiálních organizací, ve svých školních pracích dávali najevo výhrady k Sovětskému svazu nebo našli zálibu v „západní kultuře“. Europäische Akademie Berlin a spolek Politických vězňů připravily projekt **Poslední lekce. Příběhy studentské opozice v NDR a ČSSR**. Mladí lidé z Česka i Německa se díky němu vydají po stopě právě těchto opomíjených příběhů.

Jedna z mála školních výměn, kterou se v roce 2020 podařilo (alespoň částečně) uskutečnit, bylo setkání studentů jihlavského gymnázia a gymnázia z bavorského Weißenhornu. Tématem jejich setkání byly **Zdi a jejich překonávání**. Mladí lidé se věnovali nejen reálným fyzickým zdím (obranným římským limes v Aalen), ale i zdím pomyslným a těm, co máme v hlavě. Druhou část setkání plánovanou na květen neumožnila realizovat „koronavirová zeď“. Studenti z obou škol však již vědí, že ani taková překážka je nemůže zastavit nadlouho.

Oblečení, které nosíme, textilní výrobky, textilní průmysl, opuštěné fabriky v západočeské Plesné – jak to spolu souvisí a jaký to má význam pro náš dnešní svět? Po tom v divadelním projektu **textory**, připraveném sdružením Čojč, v létě pátrali mladí lidé z Česka i Německa. Kromě toho, že se opravdu důkladně seznamovali s textilní tradicí jednoho kdysi celosvětově proslulého

městečka, také zkoumali, jak všechna tato témata vyjádřit prostřednictvím pohybového divadla.

Ačkoliv se v roce 2020 podařilo pandemii koronaviru leccos převrátit naruby, příroda si svůj koloběh ponechala. Pro zachování biodiverzity horských luk je velmi důležitá pravidelná péče. Skupina mladých dobrovolníků od 17 let i starších zájemců o ochranu přírody se během letních dní opět setkala na tradičním workcampu **HeuHoj-Camp 2020: přeshraniční ochrana přírody ve Východních Krušných horách**, za jehož organizací stojí Grüne Liga Osterzgebirge. Účastníci setkání pomohli pečovat o luční společenstva, seznámili se s historickou pamětí místa a mohli prožít, co znamená trvale udržitelný způsob života.

Schulschließungen, Distanzunterricht, Kontaktbeschränkungen, Grenzschließungen – all das hat die Jugendarbeit in ihrem innersten Wesen getroffen. In diesem Förderbereich war daher die überwiegende Zahl der Projekte mit den Folgen der Pandemie konfrontiert, die Hälfte musste auf später verschoben werden. Ein Teil der Projekte konnte jedoch noch vor der zweiten Welle im Herbst umgesetzt werden – dies ist vor allem den Freizeitorganisationen zu verdanken, die mehr Raum für Flexibilität hatten als schulische Einrichtungen.

Den Widerstand gegen das kommunistische Regime verbinden die meisten Menschen, wenn man sie danach fragt, wohl mit Václav Havel oder Bärbel Bohley. Nur wenige denken dabei an junge Menschen, die sich weigerten, Massenorganisationen beizutreten, in der Schule Kritik an der Sowjetunion übten und an „westlicher Kultur“ Gefallen fanden. Die Europäische Akademie Berlin und der Verein Politických vězňů haben ein Projekt mit dem Titel **The Last Lesson. Schüleropposition in DDR und ČSSR** auf die Beine gestellt. Dank dieser Initiative können sich junge Menschen aus Deutschland und Tschechien auf die Spuren solch vergessener Geschichten begeben.

Eine der wenigen Schulaustauschveranstaltungen, die (zumindest teilweise) schon 2020 stattfinden konnten, war ein Treffen von Schülern und Schülerinnen des Gymnasiums Jihlava und des N.-Kopernikus-Gymnasiums im bayerischen Weißenhorn. Das Thema des Treffens lautete **Mauern überwinden** – und die jungen Leute haben sich nicht nur mit realen physischen Mauern (wie z. B. dem römischen Limes in Aalen), sondern auch mit imaginären Mauern, den Mauern in unseren Köpfen, befasst. Der für Mai geplante zweite Teil des Treffens scheiterte an der „Corona-Mauer“. Die Schüler und Schülerinnen aus beiden Schulen wissen jedoch bereits, dass selbst ein solches Hindernis sie nicht lange aufhalten kann.

Die Kleidung, die wir tragen, Textilprodukte, Textilindustrie und verlassene Fabriken im westböhmischem Plesná – wie hängt das alles zusammen und was bedeutet das für unsere heutige Welt? Dieser Frage sind junge Leute aus Deutschland und Tschechien im Sommer in dem Theaterprojekt **textory** des deutsch-tschechischen Theaternetzwerks Čojč nachgegangen. Neben der wirklich fundierten Beschäftigung mit der Textiltradition einer einst weltweit bekannten Kleinstadt haben sie auch erforscht, wie all diese Themen mit den Mitteln des Bewegungstheaters künstlerisch umgesetzt werden können.

Auch wenn Corona 2020 so einiges auf den Kopf gestellt hat – der Kreislauf der Natur ist erhalten geblieben. Wichtig für den Erhalt der Biodiversität auf den Bergwiesen ist eine regelmäßige Pflege. Im Sommer traf sich zu diesem Zweck abermals eine Gruppe junger Ehrenamtlicher ab 17 Jahren gemeinsam mit älteren Naturschutzbegeisterten im traditionellen **HeuHoj-Camp 2020: grenzüberschreitender Naturschutz im Osterzgebirge**, das von der Grünen Liga Osterzgebirge organisiert wurde. Die Beteiligten halfen bei der Pflege der Wiesenbiotope, machten sich mit der Geschichte des Ortes vertraut und konnten selbst erleben, was nachhaltiger Lebensstil heißt.

Zájem o společnou tvorbu a umělecký svět za domácím horizontem tentokrát násobilo vědomí, že kultura neodmyslitelně patří ke zdravému způsobu života. Přestože se tedy s následky pandemie musely vyrovnávat více než tři čtvrtiny podpořených projektů, díky kreativitě a silné motivaci kulturních aktérů se nakonec podařilo realizovat nadpoloviční většinu plánovaných záměrů.

Již od roku 2008 spojuje saskou a českou metropoli koncertní cyklus **Hudební most Praha–Drážďany** dirigenta Václava Lukse a jeho souboru Collegium 1704. Na světové úrovni prezentuje poklady evropské hudební tradice 17. a 18. století. Vzhledem k tomu, že koncerty plánované na rok 2020 se většinou nemohly uskutečnit, našli organizátoři nový způsob, jak hluboký hudební zážitek nabídnout publiku: vznikla výjimečná koncertní platforma **Universo 1704**.

Propojit prožitek barokní hudby a krásy genia loci se podařilo obci Blatno, která na sklonku srpna zorganizovala **Květnovské hudební slavnosti 2020**. Místem jejich konání byl kostel Navštívení Panny Marie v Květné, dříve význačné poutní místo nazývané Perla Krušnohoří. S ohledem na nutné omezení počtu posluchačů v kostele zajistili pořadatelé také streamování koncertů.

Česká malířka **Toyen** (Marie Čermínová) byla významnou představitelkou meziválečné evropské avantgardy. U příležitosti 30. výročí partnerství Prahy a Hamburku se Hamburger Kunsthalle ve spolupráci s pražskou Národní galerií rozhodla uspořádat jednu ze svých největších zahraničních výstav. Německé publikum bude mít možnost se seznámit s tvorbou citlivé umělkyně, ale také s kulturním životem sousední země ve 20. století. Aby se tak stalo, připravuje se **bohatý doprovodný program výstavy**.

V srpnu 2020 se spolku Europa-Symposium Thurnau podařilo připravit **XI. evropské symposium v Thurnau**. Po dlouhých týdnech sociálního odloučení si zapojení umělci vychutnávali,

že mohou tvořit za účasti publika. Důležitou součástí symposia totiž je, že ateliéry, v nichž umělci pracují, může navštěvovat veřejnost. Projektu se účastnilo osm německých a pět českých výtvarníků.

Téma odsunu sudetských Němců bylo filmově zpracováno již několikrát, ale dosud nikdy v česko-německé spolupráci. K té došlo až při přípravě dvoudílného dokumentárního filmu **Odsun – Vertreibung**, jenž vznikl v koprodukcii České televize a stanice MDR. Díky tomuto „dvoj pohledu“ bylo možné celou problematiku nahlédnout očima jedné i druhé strany a hledat společnou řeč při vyprávění o traumatických událostech. V premiérovém vysílání České televize, německé ARD/MDR, rakouské ORF a německo-francouzské stanice ARTE zhlédl dokument bezmála jeden milion diváků.

Das Interesse an gemeinsamem Gestalten und an der Kunstszenen hinter dem heimischen Horizont wurde diesmal durch das Bewusstsein gesteigert, dass Kultur aus einem gesunden Lebensstil nicht wegzudenken ist. Obgleich mehr als drei Viertel der geförderten Projekte mit den Folgen der Pandemie konfrontiert waren, konnten dank der Kreativität und der starken Motivation der Kulturschaffenden schließlich weit über die Hälfte der geplanten Vorhaben umgesetzt werden.

Der Konzertzyklus **Musikbrücke Prag – Dresden** des Dirigenten Václav Luks und seines Orchesters Collegium 1704 verbindet bereits seit 2008 die sächsische und die böhmische Metropole. Die hochkarätigen Darbietungen umfassen Schätze der europäischen Musiktradition des 17. und 18. Jahrhunderts. Da die für 2020 geplanten Konzerte größtenteils nicht stattfinden konnten, haben die Organisatoren neue Wege gefunden, um dem Publikum ein intensives Musikerlebnis zu bieten und die außergewöhnliche Konzertplattform **Universo 1704** ins Leben gerufen.

Eine Verbindung von Barockmusik und der Schönheit des Genia loci ist der Gemeinde Blatno gelungen, die Ende August die **Quinauer Musiktage 2020** organisiert hat. Sie fanden in der Mariä-Heimsuchungskirche des einst bedeutenden Pilgerorts Květná (Quinau) statt, der auch als Perle des Erzgebirges galt. Mit Blick auf die notwendige Beschränkung der Publikumszahl in der Kirche haben die Veranstalter auch Livestreams der Konzerte ermöglicht.

Die tschechische Malerin **Toyen** (Marie Čermínová) war eine bedeutende Vertreterin der europäischen Zwischenkriegsavantgarde. Anlässlich des 30-jährigen Jubiläums der Städtepartnerschaft zwischen Prag und Hamburg hat die Hamburger Kunsthalle in Zusammenarbeit mit der Nationalgalerie Prag beschlossen, eine der größten Toyen-Ausstellungen im Ausland zu zeigen. Neben dem Werk der sensiblen Künstlerin wird das deutsche Publikum auch Gelegenheit haben, die Kulturszene des Nachbarlandes

im 20. Jahrhundert besser kennenzulernen. Zu diesem Zwecke wird ein **umfangreiches Begleitprogramm** konzipiert.

Im August 2020 konnte der Verein Europa-Symposium Thurnau das **XI. Europa-Symposium Thurnau** einläuten. Nach langen Wochen sozialer Isolation haben die beteiligten Künstler und Künstlerinnen es genossen, im Beisein des Publikums kreativ zu sein. Ein wichtiger Aspekt des Symposiums ist nämlich, dass ihre Ateliers (unter Einhaltung aller Hygienevorschriften) öffentlich zugänglich sind. An dem Projekt waren acht deutsche und fünf tschechische Künstler und Künstlerinnen beteiligt.

Die Vertreibung der Sudetendeutschen wurde schon mehrfach filmisch bearbeitet, bislang jedoch nie in deutsch-tschechischer Zusammenarbeit. Eine solche ergab sich erst bei der Vorbereitung des zweiteiligen Dokumentarfilms **Vertreibung – Odsun**, der in einer Koproduktion des MDR und des Tschechischen Fernsehens entstand. Diese „Doppelperspektive“ machte es möglich, die Problematik aus der Sicht beider Seiten zu beleuchten und nach einer gemeinsamen Sprache für das Erzählen von Traumata zu suchen. Die Erstausstrahlung, die im Tschechischen Fernsehen, im Österreichischen Rundfunk, auf ARD/MDR wie auch auf ARTE gezeigt wurde, haben fast eine Million Zuschauer verfolgt.

Potřeba hledat hlubší porozumění pro složitá témata, vyměňovat si zkušenosti a diskutovat trvala také v roce 2020. Do konce roku se sice podařilo realizovat jen necelou polovinu plánovaných projektových záměrů, ale nemalá část projektů byla odložena a uskuteční se později. V této projektové oblasti se asi nejvíce projevil „digitalizační skok“, jímž si v důsledku pandemie prošla většina z nás.

V krátkém časovém období, kdy to na podzim 2020 ještě bylo možné, se organizaci Post Bellum podařilo uspořádat v pražské Winternitzově vile mimořádnou výstavu **Žádná noc není tak temná**. Její příběh se odvíjel od tajemné truhly, která byla po desetiletí ukryta v londýnském domě Thomase Welse. Až na sklonku Thomasova života se jeho syn odhodlal ji otevřít a našel v ní spoustu dopisů, náčrtků, kreseb a osobních věcí. Exponáty z truhly na výstavě vyprávějí příběh pražské středostavovské židovské rodiny Welsů a velmi osobním způsobem přibližují konkrétní tváře obětí holocaustu. Po svém pražském uvedení bude výstava prezentována také v Berlíně.

Bitva na Bílé hoře se sice udála již před mnoha staletími, přesto je v české společnosti svým způsobem přítomna dodnes. Proto se – u příležitosti 400. výročí této události – Česká biskupská konference, Ekumenická rada církví, Federace židovských obcí, radnice Prahy 6 a mnichovské benediktinské opatství Venio rozhodly vztyčit na Bílé hoře Kříž smíření, třímetrový monument vytvořený benediktinem Abrahamem Fischerem. Kříž je vzkazem dnešní společnosti, že historická rozdělení nemusejí být překážkou spolupráce lidí různých konfesí.

V prosinci 2020 se v Praze již posedmé setkali novináři a mediální odborníci, aby na mezinárodní konferenci **Prague Media Point**, pořádané organizací Keynote, mohli sdílet své poznatky, zkušenosti i výzvy, kterým v dnešní době čelí zpravodajská média.

Německá linka konference se skládala z pěti programových bodů. Organizátoři například věnovali pozornost tomu, jak novináři píšou o klimatické změně, co znamená diverzita v práci konkrétní redakce nebo jak funguje investigativní organizace Correctiv, jejíž činnost je zcela hrazena z příspěvků soukromých dárců. Součástí konference byl také studentský projekt. Budoucí novinářky a novináři z Prahy, Brna a Berlína v jeho rámci připravovali medailonky řečníků a informovali o dění na konferenci na sociálních sítích.

Das Bedürfnis, tiefer in komplexe Themen einzutauchen, Erfahrungen auszutauschen und zu diskutieren, bestand auch im Jahr 2020. Zwar konnte bis zum Jahresende nur knapp die Hälfte der geplanten Vorhaben umgesetzt werden, ein beträchtlicher Teil der Projekte wurde jedoch zurückgestellt und findet später statt. In diesem Förderbereich hat sich der „Digitalisierungsschub“, den die meisten von uns infolge der Pandemie durchlaufen haben, wohl am stärksten bemerkbar gemacht.

In dem kurzen Zeitfenster, in dem dies im Herbst 2020 noch möglich war, hat der Verein Post Bellum in der Prager Villa Winternitz eine Sonderausstellung mit dem Titel **Keine Nacht ist so dunkel** gezeigt. Die Geschichte dieser Ausstellung begann mit einer rätselhaften Truhe, die jahrzehntelang im Londoner Haus des Thomas Wels verborgen lag. Erst als sich dessen Leben dem Ende zuneigte, entschloss sich sein Sohn, sie zu öffnen – und fand in ihr zahlreiche Briefe, Skizzen, Zeichnungen und persönliche Gegenstände. Die aus der Truhe stammenden Ausstellungsexponate erzählen die Geschichte der Familie Wels, einer Prager jüdischen Mittelschichtsfamilie, und bringen dem Publikum so auf sehr persönliche Weise konkrete Gesichter von Holocaust-Opfern näher. Nach Prag wird die Ausstellung auch in Berlin zu sehen sein.

Die Schlacht am Weißen Berg (1620) fand zwar schon vor vielen Jahrhunderten statt, in der tschechischen Gesellschaft ist sie jedoch gewissermaßen bis heute präsent. Aus diesem Grund haben die Tschechische Bischofskonferenz, der Ökumenische Kirchenrat, die Föderation jüdischer Gemeinden, das Rathaus des Prager Bezirks 6 und die Münchener Benediktinerabtei Venio – anlässlich des 400. Jahrestages dieses Ereignisses – beschlossen, auf dem Weißen Berg ein **Versöhnungskreuz** zu errichten: ein drei Meter hohes Monument, gestaltet vom Benediktinerpater Abraham Fischer. Das Kreuz ist eine Botschaft an die heutige Gesellschaft,

dass historische Spaltungen kein Hindernis für die Zusammenarbeit von Menschen verschiedener Konfessionen sein müssen.

Im Dezember 2020 trafen sich in Prag bereits zum siebten Mal Journalistinnen, Journalisten und Medienfachleute, um sich auf der internationalen Konferenz **Prague Media Point**, organisiert vom Verein Keynote, über Erkenntnisse, Erfahrungen und Herausforderungen heutiger Nachrichtenmedien auszutauschen. Die deutsche Komponente der Konferenz umfasste fünf Programmpunkte. So ging es zum Beispiel darum, wie über den Klimawandel geschrieben wird, was Diversität in der Arbeit einer konkreten Redaktion bedeutet oder wie das Recherchezentrum Correctiv funktioniert, das seine gesamte Tätigkeit durch private Spenden bestreitet. Teil der Konferenz war auch ein Projekt für Studierende, bei dem angehende Medienfachleute aus Prag, Brünn und Berlin Kurzporträts der Vortragenden erstellten und in sozialen Netzwerken über das Konferenzgeschehen informierten.

Jedním z důsledků pandemie bylo, že jsme si všichni museli přeorganizovat svůj čas a nově uspořádat každodenní aktivity. Někteří z nás díky tomu objevili více prostoru pro chvíle s knihou a třeba se i ponořili do poznávání toho, co spojuje Čechy a Němce. Právě publikace byly jednou z mála podporovaných oblastí, které zůstaly ušetřeny negativního vlivu pandemie.

Gustav Ginzl byl sudetský Němec, který po válce zůstal v Československu. Kromě toho byl také vynikajícím horolezcem, cestovatelem, fotografem a moudrým člověkem. Dům česko-německého porozumění v Jablonci nad Nisou připravil německé vydání knihy Jana Šebelky **Podivín, který okrášlil svět aneb Vzpomínání na Gustava Ginzla**. Ze střípků vzpomínek pamětníků v ní krystalizuje nejen životní příběh tohoto neobyčejného muže, ale také plastický obrázek toho, jak se Němcům žilo v komunistickém Československu.

Otázka, jak se žilo Němcům, kteří po roce 1945 zůstali v Československu, se objevuje také v knize **Takové normální rodinné historky. Obrazy migrace a migrující obrazy v rodinné paměti** Jany Noskové a Sandry Kreislové, která vychází v německém překladu v Mohuči. Autorky se věnují mezigeneračnímu přenosu vzpomínek na dobrovolnou i vynucenou migraci v rámci vybraných rodin. Kniha představuje výsledky jejich několikaletého výzkumu, v němž pracovaly mimo jiné s rodinami odsunutých i neodsunutých Němců.

Historickým tématem se zabývá také kniha Petera Langeho **Praha nás přijala jako příbuzné. Rodina Mannových a Češi**, kterou v českém překladu vydalo nakladatelství Vitalis. Její autor, korespondent ARD v Praze, zkoumá vazby mezi rodinou známých spisovatelů a Československem. Nebyly nikterak povrchní: v době, kdy nacistický režim zbavil Mannovy německého

občanství, získali tito Hitlerovi odpůrci občanství československé. Pozoruhodný příběh ukazuje, že soulad ve sdílených hodnotách dokáže přesáhnout úzkoprstost nacionalismu.

Kniha **K zřizování obrazáren. Záznamy Viktora Barvitia o jeho cestách do Drážďan, Berlína a Mnichova v roce 1883**, kterou vydaly Staatliche Kunstsammlungen Dresden, nás na první pohled vrací do 19. století, vyniká ale přesahem k současnosti. V roce 1883 podnikl pražský malíř Viktor Barvitijs studijní cestu do předních evropských obrazáren, aby načerpal inspiraci pro zřízení nové galerie v Rudolfinu. Jeho poznámky dokumentují nejen tehdejší muzejní praxi, ale jsou také nabitě humorem a úvahami člověka, který svou práci vnímal jako poslání. Otázky, jež si Barvitijs kladl, otvírají nové obzory i při řešení problémů, které zaměstnávají dnešní ředitele muzeí a galerií.

Eine Folge der Pandemie war, dass wir alle unsere Zeit umorganisieren und unseren Alltag neu ordnen mussten. Manch eine/r hat dadurch mehr Zeit und Muße zum Lesen gefunden und sich zum Beispiel in die Frage vertieft, was Deutsche und Tschechen miteinander verbindet. Publikationen waren einer der wenigen Förderbereiche, die von den negativen Auswirkungen der Pandemie verschont geblieben sind.

Gustav Ginzl war ein Sudetendeutscher, der nach dem Krieg in der Tschechoslowakei blieb. Außerdem war er ein begnadeter Bergsteiger, Weltenbummler, Fotograf und auch ein weiser Mensch. Das Haus der deutsch-tschechischen Verständigung in Jablonec nad Nisou hat nun eine deutsche Ausgabe von Jan Šebelkas Buch **Ein Sonderling, der die Welt verschönerte oder: Erinnerung an Gustav Ginzl** vorbereitet. Aus Erinnerungssplintern von Zeitzeugen lässt dieses nicht nur die Lebensgeschichte eines ungewöhnlichen Mannes erstehen, sondern auch ein plastisches Bild vom Leben der Deutschen in der kommunistischen Tschechoslowakei.

Die Frage nach dem Leben der Deutschen, die nach 1945 in der Tschechoslowakei geblieben sind, ist auch in Jana Noskovás und Sandra Kreislovás Buch **„Ganz normale Familiengeschichten“. Bilder der Migration und migrierende Bilder im Familiengedächtnis** präsent, das in deutscher Übersetzung in Mainz erscheinen soll. Die Autorinnen befassen sich mit der generationsübergreifenden Weitergabe von Erinnerungen an die freiwillige oder unfreiwillige Migration innerhalb einzelner Familien. Das Buch ist das Ergebnis mehrjähriger Recherchen der Autorinnen, in deren Rahmen sie unter anderem mit Familien vertriebener wie auch nicht vertriebener Deutscher zusammengearbeitet haben.

Um ein historisches Thema geht es auch in Peter Langes Buch **Prag empfing uns als Verwandte: Die Familie Mann und die Tschechen**, das im Prager Vitalis-Verlag in tschechischer Übersetzung

erschienen ist. Der Autor – ARD-Korrespondent in Prag – erforscht darin die Verbindungen zwischen der bekannten Schriftstellerfamilie und der Tschechoslowakei. Und diese waren keineswegs nur oberflächlicher Art: Nachdem das Naziregime Thomas Mann die deutsche Staatsbürgerschaft entzogen hatte, erhielten er und seine Familie als Hitlergegner die tschechoslowakische Staatsangehörigkeit. Die bemerkenswerte Geschichte zeigt, wie gemeinsame Werte nationalistische Engstirnigkeit überwinden können.

Das von den Staatlichen Kunstsammlungen Dresden herausgegebene Buch **Zur Einrichtung von Gemäldegalerien. Die Aufzeichnungen von Victor Barvitijs aus Prag über seine Reise nach Dresden, Berlin und München 1883** führt uns auf den ersten Blick ins 19. Jahrhundert, zeichnet sich jedoch auch durch seinen Gegenwartsbezug aus. Im Jahr 1883 unternahm der Prager Maler Victor Barvitijs – auf der Suche nach Inspirationen für eine neue Galerie im Prager Rudolfinum – eine Studienreise, die ihn in bedeutende europäische Gemäldegalerien führte. Seine Aufzeichnungen dokumentieren nicht nur die damalige Museumspraxis, sondern sie sind auch voller Humor und spiegeln die Gedanken eines Menschen wider, der seine Arbeit als Berufung verstand. Die Fragen, die Barvitijs sich stellte, eröffnen neue Horizonte – auch für die Lösung von Problemen heutiger Galerie- und Museumsleiter/-innen.

S trochou nadsázky by se dalo říct, že stavební památky již zažily tolik ran osudu, že snesou leccos. A skutečně, jakkoliv ztížená mohla být v nedávné době realizace většiny projektů, obnovu památek koronavirová nepřízeň výrazněji nepostihla. I v roce 2020 jsme tak mohli sledovat pokračující snahu o zachování česko-německého a židovského kulturního dědictví v českých zemích.

Městečko Pacov na Českomoravské vrchovině mělo až do druhé světové války také svou židovskou komunitu. Její přítomnost dnes připomínají pouze synagoga a židovský hřbitov. Právě bývalou modlitebnu v roce 2018 odkoupil od soukromého vlastníka spolek Tikkun, a to se záměrem zřídit v ní vzdělávací centrum a regionální muzeum. Než se tak ovšem stane, je potřeba přistoupit ke kompletní **rekonstrukci pacovské synagogy**. V roce 2020 jsme přispěli na opravu jejího krovu a na výměnu střechy.

Uprostřed bývalého německého hřbitova v západočeském Nýrsku stojí železný kříž, který zde na konci 19. století nechali vztyčit tehdejší majitelé mlýna na paměť zesnulých obyvatel města. Po odsunu původního německého obyvatelstva hroby na hřbitově pustly, kamenné náhrobky postupně mizely. Památný kříž se stal ústředním místem modliteb rodáků při jejich návštěvách starého domova. Léta plynou a **hřbitovní kříž na nýrském hřbitově** vyžaduje obnovu. Na ní se budou společně podílet němečtí rodáci ze spolku Heimatgemeinde der Stadt Neuern im Böhmerwald a Národopisný spolek Nýrsko.

Každé léto na konci července se ve Studénce-Butovicích na Kravařsku koná svatoanenská pouť, jejímž cílem je nevelká zděná kaple na návrší naproti kostelu. První písemné zmínky o této staré tradici pocházejí z barokních dob, současná kaple byla na popud

jednoho z místních německých sedláků postavena v roce 1852. O památku se stará město Studénka spolu s německými rodáky, kteří se již dříve zasloužili o výměnu dveří a oken. Po této částečné obnově nastal nyní čas na kompletní **rekonstrukci kaple sv. Anny ve Studénce**. I tentokrát jsou němečtí rodáci při tom.

Etwas zugespitzt könnte man sagen: Baudenkmäler haben schon so viel hinter sich, dass sie nichts mehr erschüttert. Und tatsächlich: Wie schwierig in letzter Zeit die Umsetzung der meisten Projekte auch war – die Renovierung von Baudenkmalern blieb von der Coronakrise weitgehend verschont. Auch im Jahr 2020 konnten wir daher ein ungebrochenes Interesse am Erhalt des deutsch-tschechischen und jüdischen Kulturerbes in den böhmischen Ländern verzeichnen.

Das Städtchen Pacov im Böhmischem-mährischen Hochland hatte bis zum Zweiten Weltkrieg auch eine eigene jüdische Gemeinde. An diese erinnern heute nur noch der jüdische Friedhof und die Synagoge. Ebendieses einstige Gebetshaus wurde seinem privaten Eigentümer im Jahr 2018 vom Verein Tikkun abgekauft, der dort ein Bildungszentrum und Regionalmuseum einrichten möchte. Zuvor ist jedoch eine komplette **Rekonstruktion der Pacover Synagoge** erforderlich. Im Jahr 2020 haben wir die Reparatur des Dachstuhl und die Auswechslung des Daches bezuschusst.

Inmitten des einstigen deutschen Friedhofs in Nýrsko (Neuern) steht ein eisernes Kreuz, das Ende des 19. Jahrhunderts von den damaligen Mühlenbesitzern zum Gedenken an die verstorbenen Bewohner und Bewohnerinnen der Stadt aufgestellt wurde. Nach der Vertreibung der ursprünglichen deutschen Bevölkerung verwahten die hiesigen Gräber, die Grabsteine kamen nach und nach abhanden. Das Gedenkkreuz wurde zu einem zentralen Ort für die Gebete ehemaliger deutscher Landsleute bei Besuchen in der einstigen Heimat. Nach Jahren bedarf nun auch das **Kreuz auf dem Friedhof in Nýrsko** einer Erneuerung. An dieser werden sich deutsche Landsleute von der Heimatgemeinde der Stadt Neuern im Böhmerwald wie auch der Volkskundeverein Nýrsko beteiligen.

Jeden Sommer gegen Ende Juli findet in Studénka-Butovice (Stauding) im Kuhländchen die St.-Anna-Wallfahrt statt. Ziel der

Wallfahrer ist eine kleine gemauerte Kapelle auf dem Dorfplatz gegenüber der Kirche. Die ersten schriftlichen Erwähnungen dieser alten Tradition stammen aus der Barockzeit, die heutige Kapelle wurde jedoch erst 1852 auf Initiative eines der dortigen deutschen Siedler errichtet. Das Baudenkmal wird von der Stadt Studénka und von ehemaligen deutschen Landsleuten gepflegt. Letztere hatten zuvor bereits für die Auswechslung von Fenstern und Türen gesorgt. Nach dieser partiellen Erneuerung ist es nun Zeit für eine komplette **Rekonstruktion der St.-Anna-Kapelle in Studénka**. Und auch diesmal sind deutsche Landsleute beteiligt.

Podstatou partnerství je setkávání. A této samozřejmě lidské potřebě se v roce 2020 postavily do cesty těžko překonatelné překážky – tím spíše, když tato cesta vedla přes hranice. V oblasti partnerství se tak podařilo realizovat jen zlomek původně plánovaných projektů. Řadě dalších jsme ale umožnili odložení na později a doufáme, že se uskuteční v lepších časech.

Jedním z projektů, které se i navzdory omezením konaly, byl **26. ročník hraničních slavností** organizovaný městem Luby a saskou obcí Erlbach. Tyto slavnosti jsou pro obyvatele českého a německého pohraničí již dlouhou řadu let milou příležitostí ke společným setkáním. Stejně, možná dokonce ještě srdečněji, tomu bylo i v roce 2020. Hosté z Německa se na místo mohli dopravit speciálně vypraveným autobusem, v Lubech je pak čekal kulturní a hudební program pro děti i dospělé.

Další osvědčená akce, kterou její iniciátoři nechtěli vynechat ani v roce 2020, bylo společné **válení slámy POPRÁCI**, organizované spolkem Soziokultureller Förderverein für Kommunikations- und Medienarbeit (KoMed). Tento happening navazuje na městskou slavnost, kterou kdysi v Berlíně začali pořádat čeští exulanti a již před třinácti lety obnovil spolek KoMed. Není proto divu, že berlínským pořadatelům a jejich českým přátelům z Ústí nad Orlicí opravdu záleželo na tom, aby tato tradiční událost mohla proběhnout i ve velmi netradičním roce. V září 2020 se tak po ulicích berlínského Rixdorfu znova rozkutálely velké balíky slámy – sem tam dokonce za švitoření češtiny.

Že **Hudba překračuje hranice**, je známá věc. Spolek Consonare – evangelické pozounové sbory pravidelně organizuje česko-němec-

ká setkání, naplněná přátelstvím, rozhovory i společnými koncerty. V roce 2020 se čeští a němečtí pozounisté setkali sice jen třikrát (a ne čtyřikrát, jak plánovali), i to však byl vzhledem k pandemickým podmínkám mimořádný počín, svědčící o ohromné vůli a nasazení všech zapojených. Společné dny strávili nácvikem hudebních skladeb, koncerty i výlety po Moravě.

Das Wesen der Partnerschaft ist die Begegnung. Diesem natürlichen menschlichen Bedürfnis standen im Jahr 2020 schwer überwindbare Hürden im Weg – zumal, wenn dieser über die Grenze führte. Im Bereich „Partnerschaften von Gemeinden und Bürgervereinen“ konnte daher nur ein Bruchteil der ursprünglich geplanten Projekte umgesetzt werden. Vielen weiteren Projekten haben wir jedoch eine Rückstellung ermöglicht und hoffen, dass sie in besseren Zeiten stattfinden können.

Eines der Projekte, die trotz der Beschränkungen umgesetzt wurden, war das **26. Grenzfest**, das die tschechische Gemeinde Luby gemeinsam mit dem sächsischen Erlbach organisierte. Dieses ist für die Bewohner/-innen der deutschen und tschechischen Grenzregion schon lange ein willkommener Anlass für beiderseitige Treffen. Das war auch 2020 nicht anders – vielleicht nur noch eine Spur herzlicher. Die deutschen Gäste reisten mit einem eigens dafür gecharterten Bus nach Luby, wo sie ein Kultur- und Musikprogramm für Kinder und Erwachsene erwartete.

Eine ebenso bewährte Veranstaltung, die man auch 2020 nicht ausfallen lassen wollte, war das gemeinsame **Strohballenrollen POPRÁCI**, das vom Soziokulturellen Förderverein für Kommunikations- und Medienarbeit (KoMed) organisiert wird. Dieses Happening knüpft an ein Stadtfest an, das einst von böhmischen Exulanten in Berlin-Rixdorf eingeführt und vom Verein KoMed vor dreizehn Jahren wieder zum Leben erweckt wurde. Kein Wunder also, dass den Berliner Veranstalterinnen und ihren tschechischen Freunden aus Ústí nad Orlicí wirklich viel daran lag, das traditionelle Event auch in diesem ungewöhnlichen Jahr stattfinden zu lassen. Im September 2020 rollten dann abermals große Strohballen durch die Rixdorfer Straßen – hier und da war sogar die tschechische Sprache zu hören.

Musik überschreitet Grenzen, das ist bekannt. Der Verein Consonare – evangelische Posaunenchoräle organisiert regelmäßig deutsch-tschechische Treffen, die von Freundschaft, Gesprächen und gemeinsamen Konzerten geprägt sind. Im Jahr 2020 haben sich die deutschen und tschechischen Posaunenchoräle zwar nur dreimal (und nicht, wie geplant, viermal) getroffen. Doch auch dies war unter Pandemie-Bedingungen ein außergewöhnliches Vorhaben, das vom starken Willen und Engagement aller Beteiligten zeugt. Die gemeinsamen Tage verbrachten sie mit dem Einüben von Kompositionen, mit Konzerten wie auch mit Ausflügen durch Mähren.

Náš cíl česko-německého setkávání pro všechny – nehledě na zdravotní nebo sociální znevýhodnění nebo etnický původ – tentokrát narážel na realitu dne. Projektů se v této oblasti mohlo v roce 2020 uskutečnit jen několik. O to více jsme se na sociální hlediska soustředili v našich mimořádných výzvách, jimž věnujeme pozornost na jiném místě této výroční zprávy.

Mezi projekty, které se i v podmínkách roku 2020 podařilo postavit na nohy, nebo lépe řečeno na kola, bylo tradiční **Tandemové soustředění zrakově postižených**, které zorganizoval SK Slavia Praha, odbor zrakově postižených, ve spolupráci se spolkem Tandem-Hilfen. Sportovci na kolech tentokrát vyrazili na jižní Moravu – na Břeclavsko a Mikulovsko. Kromě poznávání jihomoravských krás a šlapání do pedálů (celkem urazili téměř 450 km) měli možnost si vzájemně vyměňovat zkušenosti, rady a nápady z oblasti inkluzivního vzdělávání, pracovního uplatnění, volnočasových aktivit i novinek ve světě kompenzačních pomůcek.

Lužičtí Srbové a Češi k sobě měli historicky vždy blízko. Pokud jde o blízkost geografickou, nejbližší je do Lužice z Libereckého kraje. Spolek Societas Amicum Liberec se v rámci **Roku Lužických Srbů v Libereckém kraji 2019–2020** rozhodl připravit dvě výstavy, které českému publiku Lužické Srby představí: výstava „Lužičtí Srbové – neznámí sousedé“ se bude zabývat jejich tradiční kulturou a jazykem, výstava „Na okraji – Na kromje. Maja Nagelová“ se soustředí na osobnost současné lužickosrbské výtvarnice a filmařky, v jejíž tvorbě se zrcadlí devastující vliv těžby hnědého uhlí na oblastí obývané původně Lužickými Srby.

Unser Ziel, deutsch-tschechische Begegnungen für alle zu ermöglichen – ungeachtet gesundheitlicher und sozialer Beeinträchtigungen oder der ethnischen Herkunft – traf diesmal auf die harte tagtägliche Realität. Von den Projekten in diesem Förderbereich konnten 2020 nur einige wenige stattfinden. Umso mehr kam der soziale Aspekt in unseren Sonderausschreibungen zum Tragen, über die wir hier an anderer Stelle berichten.

Eines der Projekte, die auch unter den Bedingungen des Jahres 2020 auf die Beine – oder besser gesagt, auf die Räder – gestellt werden konnten, war das traditionelle **Tandem-Camp für Sehbehinderte**, das vom Sportklub Slavia Prag – Sektion Sehbehinderte in Zusammenarbeit mit dem Verein Tandem-Hilfen organisiert wurde. Diesmal machten sich die Sportlerinnen und Sportler mit ihren Rädern auf den Weg nach Südmähren – in die Regionen Břeclav und Mikulov. Neben dem Kennenlernen südmährischer Sehenswürdigkeiten und dem Treten in die Pedalen (insgesamt waren es 450 km) hatten sie dabei auch Gelegenheit, Erfahrungen, Tipps und Ideen zu inklusiver Bildung, beruflicher Entwicklung und Freizeit auszutauschen oder sich über Neuerungen aus der Welt der kompensatorischen Hilfsmittel zu unterhalten.

Tschechen und Lausitzer Sorben waren historisch stets eng miteinander verquickt. Geografisch am nächsten ist der Lausitz die Region Liberec. Der Verein Societas Amicum Liberec hat nun im Rahmen des **Sorbischen Jahres in der Liberecer Region 2019–2020** beschlossen, zwei Ausstellungen vorzubereiten, die das tschechische Publikum mit den Sorben bekanntmachen sollen: Die Ausstellung „Unbekannte Nachbarn – die Lausitzer Sorben“ wird sich

mit ihrer traditionellen Kultur und Sprache befassen, die Ausstellung „An der Kante – Na kromje. Maja Nagel“ konzentriert sich auf eine sorbische Künstlerin und Filmemacherin der Gegenwart, deren Werk die zerstörerischen Folgen der Braunkohleförderung in dem ursprünglich sorbisch bewohnten Gebiet reflektiert.

DÍKY NÁM SE STALO DAS WURDE DANK UNSERER UNTERSTÜTZUNG UMGESETZT

Studium v cizí zemi dokáže člověka postavit před řadu nečekaných výzev i v běžných dobách. A co teprve když se rozhodnete v zahraničí studovat v době pandemie! I v roce 2020 se podařilo vybrat osm českých a německých stipendistek a stipendistů, kteří během dalšího akademického roku nejen zahájili, ale koronaviru navzdory také úspěšně absolvovali studia v sousední zemi.

Ein Auslandsstudium kann einen auch in „normalen“ Zeiten vor zahlreiche ungeahnte Herausforderungen stellen. Wie mag das wohl erst in Pandemiezeiten sein! Dennoch wurden auch im Jahr 2020 acht deutsche und tschechische Stipendiaten und Stipendiatinnen ausgewählt, die im folgenden akademischen Jahr ihren Studienaufenthalt im Nachbarland nicht nur angetreten, sondern, Corona zum Trotz, auch erfolgreich absolviert haben.

Rozpětí studijních témat a oborů bylo opět široké: sahalo od politologie a dějin umění až po překladatelství a interkulturní komunikaci. V našem stipendijním programu dlouhodobě podporujeme studijní program Mezikulturní komunikace čeština–němčina na Univerzitě Karlově, jehož studentky i v roce 2020 zaměřily získávat nové znalosti do Lipska. Naopak jejich němečtí kolegové se zájmem o překladatelství se vydali do Prahy: Ilyas Benjamin Zivana z univerzity v Brémách se zabývá možnostmi překladu z dolnoněmeckého dialektu do češtiny, Ferdinand Hauser z univerzity v Lipsku se zaměřuje na vícejazyčnost v české lyrice a možnosti jejího překladu do němčiny.

Das Spektrum der Studienthemen und -fächer war dabei wieder sehr vielfältig: Es reichte von Politologie und Kunstgeschichte bis hin zu Übersetzen und interkultureller Kommunikation. Im Rahmen unseres Stipendienprogramms fördern wir langfristig den Studiengang „Interkulturelle Kommunikation Deutsch – Tschechisch“ an der Prager Karlsuniversität, und auch 2020 brachen Studierende dieses Faches nach Leipzig auf, um sich dort neue Kenntnisse anzueignen. Im Gegenzug gingen Übersetzungsinteressierte deutsche Studierende nach Prag: Ilyas Benjamin Zivana von der Universität Bremen beschäftigt sich hier mit Möglichkeiten der Übersetzung aus dem Niederdeutschen ins Tschechische, Ferdinand Hauser von der Uni Leipzig richtet seinen Fokus auf Mehrsprachigkeit in der tschechischen Lyrik und die Möglichkeiten ihrer Übertragung ins Deutsche.

STIPENDIA / STIPENDIEN

25

V ROCE 2020 JSME PODPOŘILI TYTO STIPENDISTKY A STIPENDISTY:

IM JAHR 2020 HABEN WIR FOLGENDE STIPENDIATINNEN UND STIPENDIATEN GEFÖRDERT:

BAKALÁŘSKÉ STUDIUM / BACHELORSTUDIUM

SÁRA GABRIELOVÁ

Slam poetry: Česko versus Německo

Slam Poetry: Tschechien

versus Deutschland

Univerzita Karlova → Universität Leipzig

NELE STEILING

Česko-německé vztahy ve filmech pro

děti – partnerství přes železnou oponu

Deutsch-tschechische Kinderfilmbeziehungen

– eine Partnerschaft über den Eisernen

Vorhang hinweg

Westfälische Wilhelms-Universität

Münster → Univerzita Karlova

DANIELA ŠEBKOVÁ

Frazeologismy v českém

a německém jazyce

Phraseologismen in der tschechischen

und deutschen Sprache

Univerzita Karlova → Universität Leipzig

BARBARA ŠUKOVÁ

Zmapování germanismů přejatých do českého

jazyka ze dvou sémantických okruhů

(pohostinství a stavebnictví)

Erforschung der Germanismen aus zwei

semantischen Bereichen (Gastronomie

und Bauwesen), die ins Tschechische

übernommen wurden

Univerzita Karlova → Universität Leipzig

MAGISTERSKÉ STUDIUM / MAGISTERSTUDIUM

FERDINAND HAUSER

Knedlíky und makkaroni. Vícejazyčnost

v české poezii a její překlad do němčiny

Knödelmakkarony. Mehrsprachigkeit

in der tschechischen Lyrik und ihre

Übersetzung ins Deutsche

Universität Leipzig → Univerzita Karlova

ŠTĚPÁN PAVLÍČEK

Petr Parlér, německý architekt v Čechách

Peter Parler, ein deutscher Architekt

in Böhmen

Univerzita Karlova → Freie Universität

Berlin

ILYAS BENJAMIN ZIVANA

Vyhotovení překladu z dolnoněmeckého

do českého jazyka

Anfertigung einer Übersetzung

aus der niederdeutschen

in die tschechische Sprache

Universität Bremen → Univerzita Karlova

DOKTORSKÉ STUDIUM / DOKTORSTUDIUM

TOMÁŠ KORDA

Filozofický význam jaderné energie

v době klimatických změn

Die philosophische Bedeutung

der Kernkraftenergie in der Zeit

des Klimawandels

Univerzita Karlova → Humboldt-Univer-

sität zu Berlin

UNITED ISLANDS – GERMAN EDITION

Hudební festival United Islands of Prague patří ke stálým pražské kulturní sezony již od roku 2004. V roce 2020 připravili organizátoři jeho „německou edici“ (German Edition). V rámci doprovodného programu jsme návštěvníkům představili některé výrazné zástupce česko-německé spolupráce z oblasti občanské společnosti.

Původní červnový termín festivalu byl kvůli nepříznivé pandemické situaci přesunut na září. Přestože ani poté nám okolnosti plně nepřály, podařilo se ve dnech 11. až 13. září nabídnout návštěvníkům akce na holešovickém výstavišti alespoň ukázkou pestrého česko-německého světa, který podporujeme: FysioART představil nejmenším divákům svůj povedený kousek Hmyzí hotel, spolek SEM Herlíkovice, jenž pečuje o louky v Krkonoších, umožnil Pražanům zakusit, jaké je kosit louku, Kulturní centrum Řehlovice představilo své umělecké projekty i ekologické výrobky vlastní produkce a spolek Improve Yourself přiváděl obecenstvo k úžasu parádními parkurovými kousky. Ačkoliv se prezentace mohli účastnit pouze čeští projektoví partneři, naši hlavní myšlenku, že spolupráce české a německé občanské společnosti je plná možností a nápadů, se podařilo předat několika tisícovkám návštěvníků festivalu.

ČESKO-NĚMECKÉ SÍŤOVACÍ SETKÁNÍ NA TÉMA

EKOLOGIE A UDRŽITELNOST

Síťovací setkání se mělo původně konat 11. září 2020 v Praze běžnou prezenční formou. Dva dny před jeho zahájením však byla Praha prohlášena za rizikovou oblast (což notně zkomplikovalo cestu účastníkům z Německa). Náš tým bleskově změnil formát setkání – uskutečnilo se v digitální podobě. Zástupci 17 organizací, lačnicích po nové projektové spolupráci, měli možnost prezentovat svoji činnost, seznámit se s aktivitami ostatních a také si rozšířit své odborné obzory: Karel Polanecký z Hnutí Duha jim přiblížil, v čem spočívá přístup k obnovitelné energii v České republice a v Německu, Jitka Pollakis představila koncepci česko-německého workcampu HeuHoj-Camp, jehož účastníci přispívají k zachování biodiverzity horských luk v Krušných horách.

UNITED ISLANDS – GERMAN EDITION

Das Musikfestival United Islands of Prague ist schon seit 2004 fester Bestandteil des Prager Kulturlebens – 2020 gab es eine „deutsche Version“. Im Rahmen eines Begleitprogramms haben wir dem Publikum wichtige Vertreter und Vertreterinnen der deutsch-tschechischen Zusammenarbeit im Bereich Zivilgesellschaft vorgestellt.

Der ursprünglich für Juni angesetzte Termin wurde wegen der ungünstigen Pandemielage auf September verschoben. Und obwohl uns die Umstände auch da nicht besonders gewogen waren: Die Veranstaltungen, die vom 11. bis 13. September auf dem Ausstellungsgelände Prag-Holešovice stattfanden, gaben dem Publikum zumindest einen Einblick in die Vielfalt der von uns geförderten deutsch-tschechischen Welt. So wartete auf die Kleinsten das Ensemble FysioART mit seinem gelungenen Stück „Das Insektenhotel“. Der Verein SEM Herlíkovice (der Wiesen im Riesengebirge pflegt) gab den Prager Gästen Gelegenheit, sich im Sennen von Gras zu erproben. Das Kulturzentrum Řehlovice stellte seine künstlerischen Projekte und ökologischen Erzeugnisse aus eigener Produktion vor, und der Verein Improve Yourself versetzte das Publikum mit Parkour-Kunststücken in Staunen. Und auch wenn bei der Präsentation nur die tschechischen Partner vor Ort waren, ließ sich unser Hauptanliegen – den Einfallsreichtum und die Möglichkeiten der Zusammenarbeit beider Zivilgesellschaften zu zeigen – dennoch an mehrere tausend Festivalgäste vermitteln.

DEUTSCH-TSCHECHISCHES VERNETZUNGSTREFFEN ZUM THEMA

UMWELT UND NACHHALTIGKEIT

Das Vernetzungstreffen sollte ursprünglich am 11. September 2020 als Präsenzveranstaltung in Prag stattfinden. Zwei Tage vor seinem Beginn wurde Prag jedoch zum Risikogebiet erklärt (was die Anreise der Teilnehmenden aus Deutschland extrem erschwerte). Unser Team änderte daraufhin blitzartig das Format und das Treffen fand in digitaler Form statt. Vertreter und Vertreterinnen von 17 Organisationen, die neue gemeinsame Projekte ins Leben rufen wollten, hatten Gelegenheit, ihre Tätigkeit zu präsentieren, sich mit den Aktivitäten der anderen vertraut zu machen und ihren fachlichen Horizont zu erweitern: So brachte ihnen Karel Polanecký von der Bewegung Duha verschiedene Ansätze zu erneuerbaren Energien in Deutschland und Tschechien nahe und Jitka Pollakis stellte das Konzept des deutsch-tschechischen Workcamps HeuHoj-Camp vor, das zum Erhalt der Biodiversität auf Bergwiesen im Erzgebirge beitragen soll.

V roce, který nahrával spíše uzavírání se do vlastních světů, dali novinářky a novináři obou zemí jednoznačně najevo, že si uvědomují, jak důležité je otevírat se zkušenosti sousedů a společným česko-německým tématům. Uprostřed mnohdy emotivní veřejné debaty pak tím více vynikla potřeba spolehlivého zpravodajství o dění na druhé straně hranic i schopnost pohledu za horizont aktuálního dění.

Jubilejní pátý ročník Česko-německé novinářské ceny jsme opět vyhlásili ve spolupráci s Německým svazem novinářů (DJV) a Syndikátem novinářů ČR. O celkem sedm cen v tradičních kategoriích text, audio a multimédia se ucházelo 111 příspěvků – nejvíce od vzniku novinářské ceny. Část přihlášených autorů a autorek se zaměřila na nejaktuálnější události, například na změny, které vnáší pandemie koronaviru do života lidí v česko-německém pohraničí. Další příspěvky mířily hlouběji do minulosti: reflektovaly 30. výročí pádu komunistických režimů ve střední a východní Evropě nebo připomínaly osudy posledních svědků nacistického pronásledování.

Udílení cen v listopadu 2020 proběhlo stejně jako před pěti lety v pražském Studiu Hrdinů, jehož umělecký šéf Jan Horák se i tentokrát ujal režie. V důsledku pandemie se slavnostní večer konal bez publika v sále, zato byl díky živému dvojjazyčnému streamingu České televize poprvé přístupný širokému okruhu televizních diváků na obou stranách hranice. Úvodní úvahu o roli médií v dnešním světě pronesl filozof Miroslav Petříček. Pocity zúčastněných

vyjádřila čerstvá držitelka čestného ocenění za dlouholetou novinářskou práci Heidi Wolf, jež v roce 1989 nadšeně vítala pád železné opony a nyní byla ke svému údivu svědkem opětovného zavírání hranic. Spolu s ní doufáme v brzký návrat toho, co jsme si v česko-německých vztazích dávno zvykli považovat za samozřejmé.

In einem Jahr, das eher für den Rückzug in die eigenen vier Wände stand, haben Journalistinnen und Journalisten beider Länder eindeutig unter Beweis gestellt, wie wichtig es ist, auch für die Erfahrungen der Nachbarn und für gemeinsame deutsch-tschechische Themen offen zu sein. In der oftmals emotionalen öffentlichen Debatte war der Wunsch nach einer verlässlichen Berichterstattung über die Lage im Nachbarland wie auch die Fähigkeit, über den Tellerrand des aktuellen Geschehens hinauszublicken, umso stärker zu spüren.

Den runden, fünften, Jahrgang des Deutsch-tschechischen Journalistenpreises haben wir erneut in Zusammenarbeit mit dem Deutschen Journalistenverband und dem Journalistensyndikat der Tschechischen Republik (Syndikát novinářů ČR) ausgeschrieben. Um die insgesamt sieben Preise in den traditionellen Kategorien Text, Audio und Multimedia bewarben sich 111 Beiträge – soviel wie noch in keinem Jahrgang zuvor. Ein Teil der beteiligten Autorinnen und Autoren beschäftigte sich mit den aktuellsten Ereignissen – so z. B. mit den Veränderungen, die die Pandemie für das Leben der Menschen im deutsch-tschechischen Grenzgebiet mit sich bringt. Andere Beiträge blickten weiter zurück in die Vergangenheit und reflektierten z. B. den 30. Jahrestag der friedlichen Revolution in Mittel- und Osteuropa oder das Schicksal der letzten Zeugen nationalsozialistischer Verfolgung.

Die Preisverleihung im November 2020 fand, wie bereits vor fünf Jahren, im Prager Theater Studio Hrdinů statt, dessen künstlerischer Leiter Jan Horák auch diesmal die Regie übernahm. Infolge der Pandemie musste die feierliche Veranstaltung vor einem leeren Zuschauerraum stattfinden. Dank eines zweisprachigen Live-streams des Tschechischen Fernsehens war sie jedoch erstmals einem breiten Publikum auf beiden Seiten der Grenze zugänglich.

Die Eröffnungsrede zur Rolle der Medien in der heutigen Welt hielt der Philosoph Miroslav Petříček. Die Journalistin Heidi Wolf, die mit der Sonderauszeichnung für langjährige herausragende journalistische Tätigkeit gewürdigt wurde, brachte die Gefühle der Beteiligten zum Ausdruck. Sie hatte 1989 begeistert den Fall des Eisernen Vorhangs begrüßt und wurde nun zu ihrem Erstaunen abermals Zeugin von Grenzschießungen. Gemeinsam mit ihr hoffen wir auf eine baldige Wiederkehr dessen, was uns in den deutsch-tschechischen Beziehungen seit Langem ganz selbstverständlich erschien.

ČESKO-NĚMECKÁ NOVINÁŘSKÁ CENA DEUTSCH-TSCHECHISCHER JOURNALISTENPREIS

TEXT	TEXT	MULTIMÉDIA / MULTIMEDIA
VLADIMÍR ŠEVELA Kohout? Spadl ze schodů... <i>Der Hahn? Ist die Treppe hinuntergefallen...</i> Hospodářské noviny, 30. 8. 2019	PAVEL ŠUBA Morgenland Český rozhlas Plus / Tschechischer Rundfunk Plus, 1. 1. 2020	PAVEL POLÁK Série „Německé pobřeží očima Pavla Poláka“ z cyklu „Postřehy odjinud“ <i>Serie „Die deutsche Küste mit den Augen von Pavel Polák“ aus dem Zyklus „Wahrnehmungen von anderswo“</i> Česká televize / Tschechisches Fernsehen, 14. 9. 2019
ALEXANDRA MOSTÝN Totgesagte leben länger <i>Ti, co byli prohlášeni za mrtvé, žijí déle</i> Die Tageszeitung, 18. 11. 2019	THOMAS MUGGENHALER Als Kind in Auschwitz – die letzten Überlebenden erinnern sich <i>Jako dítě v Osvětimi – poslední přeživší vzpomínají</i> Bayerischer Rundfunk, Bayern 2, 4. 4. 2020	HEIKE BITTNER / ROBERT JAHN Re: Weitermachen in der Krise – Leben mit geschlossenen Grenzen <i>Re: Pracují dál i v krizi – Život se zavřenými hranicemi</i> ARTE (TV), 16. 4. 2020

POROTA ČESKO-NĚMECKÉ NOVINÁŘSKÉ CENY JURY DES DEUTSCH-TSCHECHISCHEN JOURNALISTENPREISES

TEXT:		AUDIO:
PETR BROD novinář a publicista Journalist und Publizist	ANNEKE HUDALLA Europäische Akademie Berlin	LIBUŠE ČERNÁ Německý svaz novinářů, komise pro evropskou spolupráci Deutscher Journalisten-Verband (DJV), Europa-Kommission
DANIEL BRÖSSLER Süddeutsche Zeitung	KAREL HVÍŽĎALA novinář a spisovatel, Český rozhlas aj. Journalist und Autor, Tschechischer Rundfunk u. a.	FRANTIŠEK ČERNÝ bývalý novinář a diplomat Journalist und Diplomat a. D.
ADAM ČERNÝ Hospodářské noviny předseda Českého svazu novinářů Vorsitzender des Tschechischen Journalistenverbandes		BOGNA KORENG MDR-Studio Bautzen

VÍTĚZKY A VÍTĚZOVÉ V ROCE 2020 PREISTRÄGERINNEN UND PREISTRÄGER 2020

31

ZVLÁŠTNÍ CENA MILENY JESENSKÉ SONDERPREIS MILENA JESENSKÁ	ZVLÁŠTNÍ OCENĚNÍ ZA DLOUHODOBOU VYNIKAJÍCÍ NOVINÁŘSKOU ČINNOST SONDERAUSZEICHNUNG FÜR LANGJÄHRIGE HERAUSRAGENDE JOURNALISTISCHE TÄTIGKEIT
JAN BERÁNEK Nikam nepatřit. Příběhy zapomenutých československých občanů, kteří bojovali za svobodu svého domova, aniž by o ně jeho vláda příliš stála <i>Nirgends zugehörig. Geschichten vergessener tschechoslowakischer Bürger, die für die Freiheit ihres Heimatlandes kämpften und an denen der Regierung nichts lag</i> Česká televize / Tschechisches Fernsehen, ČT24, 28. 10. 2019	HEIDI WOLF <i>„Málokdo dokáže stavět mosty mezi světy tak věrohodně jako Heidi Wolf. Celkem má za sebou na 700 reportáží a příspěvků pro Bavorský rozhlas na téma česko-německého sousedství. Ve svých reportážích se s neobyčejnou empatií věnovala lidem na obou stranách hranice,“</i> zdůvodnila rozhodnutí poroty Lída Rakušanová. <i>„Nur wenige können Brücken zwischen den Welten so glaubwürdig bauen wie Heidi Wolf. Für den Bayerischen Rundfunk hat sie insgesamt an die 700 Reportagen und Beiträge zum Thema deutsch-tschechische Nachbarschaft verfasst. Darin widmet sie sich mit außergewöhnlicher Empathie den Menschen auf beiden Seiten der Grenze“,</i> begründete Lída Rakušanová die Entscheidung der Jury.

	MULTIMÉDIA / MULTIMEDIA:	
LÍDA RAKUŠANOVÁ novinářka ve svobodném povolání, Český rozhlas aj., dopisovatelka deníku Passauer Neue Presse freie Journalistin, Tschechischer Rundfunk u. a., Korrespondentin Passauer Neue Presse	VOJTĚCH BERGER nezávislý portál HlídacíPes.org unabhängiges Watchdog-Portal hlidacipes.org	BÁRA PROCHÁZKOVÁ zpravodajský web ČT24 Online-Portal ČT24
CHRISTOPH SCHEFFER Hessischer Rundfunk	MICHAEL HILLER jednatel Německého svazu novinářů, Sasko Geschäftsführer des DJV Sachsen	BLANKA ZÁVITKOVSKÁ Česká televize Tschechisches Fernsehen
	PETER LANGE rozhlasový korespondent ARD a Deutschlandradio v Praze Hörfunkkorrespondent von ARD und Deutschlandradio in Prag	

Solidarität im Grenzgebiet

Das deutsch-tschechische Grenzgebiet ist reich an alten Geschichten – aber auch an neuen Herausforderungen. Mit den folgenden Fotos möchten wir die Atmosphäre dieser sozial sensiblen Regionen in der Corona-Zeit vermitteln. Vor allem aber möchten wir all jenen danken, die dazu beigetragen haben, die Folgen der Pandemie zu lindern: den Feuerwehrleuten, die Pendlern zu Hilfe geeilt sind, den Sozialarbeiterinnen und Sozialarbeitern, die sich unter erschwerten Bedingungen um Menschen ohne Obdach gekümmert haben, den Künstlerinnen und Künstlern, die geholfen haben, die soziale Isolation in den Seniorenheimen zu durchbrechen, und vielen anderen mehr... Der Fotograf Václav Bacovský hat Menschen und Orte besucht, die wir mit unserem **Programm zur Milderung der sozialen und medizinischen Folgen der Pandemie im Grenzgebiet** unterstützt haben.

Solidarita v pohraničí

Česko-německé pohraničí je plné silných příběhů z minulosti i nepřehlédnutelných výzev současnosti. Následujícími snímky bychom rádi přiblížili atmosféru těchto sociálně citlivých regionů v době korony. Především bychom ale chtěli poděkovat všem, kdo přispěli ke zmenšení dopadů pandemie – hasičům, kteří vyrazili na pomoc pendlerům, sociálním pracovníkům pečujícím ve ztížených podmínkách o lidi bez přístřeší, umělcům, kteří pomáhali klientům domovů pro seniory překonat sociální izolaci, a mnohým dalším... Lidi a místa, jež jsme podpořili v našem **Programu na zmírnění sociálních a zdravotních důsledků pandemie v pohraničí**, navštívil fotograf Václav Bacovský.

2020

Uzavírání hranic, tendence k jednostranným národním řešením, růst atmosféry nejistoty v bilaterálních vztazích – všechny tyto průvodní znaky koronavirové pandemie se dotýkaly citlivého nervu česko-německého sousedství. Nemohly proto zůstat bez odezvy Česko-německého diskusního fóra, které v návaznosti na Česko-německou deklaraci z roku 1997 vytváří prostor pro dialog zástupců politiky, hospodářství, vědy a občanské společnosti obou zemí.

Diskusní fórum reagovalo na koronavirovou pandemii již kráče po vypuknutí její první vlny. V dubnu se setkala rada fóra a vydala své **Doporučení pro sousedství v době pandemie**. S odkazem na dosavadní skvělou bilanci bilaterálních vztahů v něm apelovala na vlády obou zemí, aby se během pandemie vyvarovaly jednostranných kroků, a formulovala návrhy konkrétních řešení, včetně zřízení koordinační skupiny („Task Force“) v rámci Česko-německého strategického dialogu nebo harmonizace postupů při testování a karanténních opatřeních.

Na otázky spojené s pandemií se soustředila i tradiční výroční konference Diskusního fóra, která se konala v listopadu 2020 pod názvem **Evropská unie v době krize: příležitost, nebo hrozba? Česká a německá perspektiva**. Zhruba 75 účastníků online setkání reflektovalo dosavadní spolupráci mezi Českou republikou a Německem v době pandemie i dopady krize na vnitřní a zahraniční politiku Evropské unie. Ministři zahraničí obou zemí,

Tomáš Petříček a Heiko Maas, podtrhli význam solidarity a konstruktivního dialogu, který v česko-německých vztazích brzy převážil po počátečním období nejistoty v době vypuknutí pandemie. Jak ve svém projevu uvedl druhý ze jmenovaných, „kdo pomáhá sousedovi, může se zítra sám spolehnout na pomoc“.

Grenzschließungen, die Tendenz zu einseitigen nationalen Lösungen, eine wachsende Atmosphäre der Unsicherheit in den bilateralen Beziehungen – all diese Begleiterscheinungen der Corona-Pandemie haben einen empfindlichen Nerv der deutsch-tschechischen Nachbarschaft getroffen und konnten daher vom Deutsch-Tschechischen Gesprächsforum nicht unkommentiert bleiben. Das Forum bietet, basierend auf der Deutsch-Tschechischen Erklärung von 1997, Raum für Dialog zwischen Vertretern aus Politik, Wirtschaft, Wissenschaft und aus der Zivilgesellschaft beider Länder.

Das Gesprächsforum hat bereits kurz nach Ausbruch der ersten Corona-Welle auf die Pandemie reagiert. Im April trat der Beirat des Forums zusammen und gab seine **Empfehlungen zur Nachbarschaft in Corona-Zeiten** heraus. Darin appellierte er unter Verweis auf die bisher positive Bilanz der bilateralen Beziehungen an die Regierungen beider Länder, sich vor einseitigen Schritten zu hüten, und formulierte konkrete Lösungsvorschläge wie z. B. die Gründung einer speziellen Arbeitsgruppe („Task Force“) im Rahmen des Deutsch-Tschechischen Strategischen Dialogs oder die Angleichung der Testverfahren und Quarantäneregeln.

Auch die traditionelle Jahreskonferenz des Gesprächsforums, die im November 2020 unter dem Titel **Die Europäische Union in Krisenzeiten: Chance oder Bedrohung? Die deutsche und die tschechische Perspektive** stattfand, konzentrierte sich auf Fragen mit Bezug zur Pandemie. Die rund 75 Beteiligten des Online-Meetings reflektierten die bisherige Zusammenarbeit zwischen Deutschland und der Tschechischen Republik in Corona-Zeiten wie auch

die Auswirkungen der Krise auf die Innen- und Außenpolitik der EU. Die Außenminister beider Länder, Tomáš Petříček und Heiko Maas, unterstrichen dabei die Bedeutung der Solidarität wie auch eines konstruktiven Dialogs, der – nach anfänglicher Unsicherheit bei Ausbruch der Pandemie – in den deutsch-tschechischen Beziehungen nun wieder im Vordergrund stehe. „Wer heute dem Nachbarn hilft, kann sich morgen selbst auf Hilfe verlassen.“ So Heiko Maas in seiner Eröffnungsrede.

ČESKO-NĚMECKÉ DISKUSNÍ FÓRUM

DEUTSCH-TSCHECHISCHES GESPRÄCHSFORUM

ČEŠTÍ ČLENOVÉ V ROCE 2020 / TSCHECHISCHE MITGLIEDER 2020

DR. LIBOR ROUČEK

SPOLUPŘEDEDA / KO-VORSITZENDER

bývalý místopředseda Evropského parlamentu

Stellvertretender Präsident des Europäischen Parlaments a. D.

MGR. MARTIN DZINGEL

prezident Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě

a ve Slezsku / Präsident der Landesversammlung der Deutschen

in Böhmen, Mähren und Schlesien

JUDR. VLADIMÍR HANDL

vědecký pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Wissenschaftlicher Mitarbeiter am Institut für internationale

Beziehungen Prag

MGR. DANIEL HERMAN

bývalý ministr kultury České republiky (KDU-ČSL)

Kulturminister der Tschechischen Republik (KDU-ČSL) a. D.

PROF. ING. FELIX KOLMER

místopředseda Mezinárodního osvětimského výboru / Stellver-

tretender Vorsitzender des Internationalen Auschwitz-Komitees

JUDR. TOMÁŠ KRAUS

tajemník Federace židovských obcí v České republice / Sekretär

der Föderation jüdischer Gemeinden in der Tschechischen Re-

publik

DIPL.-POL. JANA MALÁČOVÁ, MSc.

ministřyně práce a sociálních věcí (čSSD) / Ministerin für Arbeit

und Sozialwesen (čSSD)

RNDR. MIROSLAV PROKEŠ

předseda komise strategie životního prostředí KSČM / Vorsitzen-

der der Kommission für Umweltschutzstrategie der Kommunis-

tischen Partei Böhmens und Mährens

PHDR. OLGA RICHTEROVÁ, PH.D.

poslankyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (Piráti)

Abgeordnete des Parlaments der Tschechischen Republik

(Piratenpartei)

MUDR. LUDĚK SEFZIG

bývalý člen Senátu Parlamentu ČR (ODS) / Senator a. D. (ODS)

JOSEF STŘEDULA

předseda Česko-moravské konfederace odborových svazů

Vorsitzender der Böhmischemährischen Konföderation

der Gewerkschaftsverbände

RADEK ŠPICAR, M.PHIL.

místopředseda Svazu průmyslu a obchodu / Vizepräsident

des Industrie- und Handelsverbandes

PROF. JUDR. HELENA VÁLKOVÁ

poslankyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (ANO)

Abgeordnete des Parlaments der Tschechischen Republik (ANO)

JANA VLČKOVÁ

zástupkyně Česko-německého fóra mládeže / Vertreterin

des Deutsch-Tschechischen Jugendforums

MGR. MONIKA ŽÁRSKÁ

zástupkyně Českobratrské církve evangelické / Vertreterin

der Evangelischen Kirche der Böhmischen Brüder

NĚMEČTÍ ČLENOVÉ V ROCE 2020 / DEUTSCHE MITGLIEDER 2020

CHRISTIAN SCHMIDT

SPOLUPŘEDEDA / KO-VORSITZENDER

poslanec Německého spolkového sněmu (CSU), bývalý spolkový

ministr výživy a zemědělství / Mitglied des Deutschen Bundesta-

ges, Bundesminister für Ernährung und Landwirtschaft a. D.

RENATA ALT

poslankyně Německého spolkového sněmu (FDP), předsedkyně

parlamentní skupiny Česká republika – Slovensko – Maďarsko

Mitglied des Deutschen Bundestages, Vorsitzende

der Parlamentariergruppe Tschechien – Slowakei – Ungarn

MATTHIAS DÖRR

spolkový jednatel Ackermann-Gemeinde

Bundesgeschäftsführer der Ackermann-Gemeinde

VIKTORIA GROSSMANN

bohemistka, redaktorka novin Süddeutsche Zeitung

Bohemistin, Redakteurin der Süddeutschen Zeitung

GURY SCHNEIDER-LUDORFF

rektorka Augustana-Hochschule v Neuendettelsau

Rektorin der Augustana-Hochschule Neuendettelsau

FERDINAND HAUSER

zástupce Česko-německého fóra mládeže

Vertreter des Deutsch-Tschechischen Jugendforums

MILAN HORÁČEK

bývalý poslanec Německého spolkového sněmu (Bündnis 90/

Die Grünen) a Evropského parlamentu / Mitglied des Deutschen

Bundestages und des Europäischen Parlaments a. D.

(Bündnis 90/Die Grünen)

STEPHAN KÜHN

poslanec Německého spolkového sněmu (Bündnis 90/

Die Grünen), člen parlamentní skupiny Česká republika –

Slovensko – Maďarsko / Mitglied des Deutschen Bundestages

(Bündnis 90/Die Grünen), Mitglied der Parlamentariergruppe

Tschechien – Slowakei – Ungarn

37

DR. KAI-OLAF LANG

zástupce nadace Wissenschaft und Politik, Berlín

Vertreter der Stiftung Wissenschaft und Politik, Berlin

BERND POSSELT

bývalý poslanec Evropského parlamentu (CSU), mluvčí

sudetoněmecké národnostní skupiny / Mitglied des

Europäischen Parlaments a. D. (CSU), Sprecher

der Sudetendeutschen Volksgruppe

MARIANNE SCHIEDER

poslankyně Německého spolkového sněmu (SPD), členka

parlamentní skupiny Česká republika – Slovensko – Maďarsko

Mitglied des Deutschen Bundestages (SPD), Mitglied

der Parlamentariergruppe Tschechien – Slowakei – Ungarn

MARKO SCHIEMANN

poslanec Saského zemského sněmu (CDU), zástupce Lužických

Srbů / MdL Sachsen (CDU), Vertreter der sorbischen Minderheit

CAROLINA TRAUTNER

bavorská státní ministřyně práce, sociálních věcí a rodiny (CSU)

Bayerische Staatsministerin für Arbeit, Familie und Soziales (CSU)

DR. WOLFGANG SCHWARZ

kulturní referent pro české země ve Spolku Adalberta Stiftera

Kulturreferent für die böhmischen Länder im Adalbert Stifter

Verein e. V.

PROF. GERT WEISSKIRCHEN

bývalý poslanec Německého spolkového sněmu (SPD)

Mitglied des Deutschen Bundestages a. D. (SPD)

Správní rada je statutárním orgánem Fondu budoucnosti. Její čtyři čeští a čtyři němečtí členové jsou na dobu dvou let jmenováni ministrem zahraničí příslušné země a jejich funkce je čestná. Jakožto nezávislé gremium rozhoduje rada ve vlastní zodpovědnosti. Každé čtvrtletí projednává na svém zasedání záležitosti fondu a schvaluje přidělení finančních prostředků projektům a nadačním programům fondu.

Der Verwaltungsrat ist das statutarische Organ des Zukunftsfonds. Seine vier deutschen und vier tschechischen Mitglieder werden für jeweils zwei Jahre von den jeweiligen Außenministern ernannt. Ihre Mitgliedschaft ist ehrenamtlich. Als unabhängiges Gremium entscheidet der Rat eigenverantwortlich. Einmal pro Quartal berät er in einer Sitzung über Angelegenheiten des Fonds und entscheidet über die Verteilung der finanziellen Mittel an Projekte und an Stiftungsprogramme des Fonds.

V roce 2020 začalo další dvouleté období správní rady, do něhož rada vstoupila v nezměněném složení. V rámci pravidelného ročního střídání ve funkci předsedy a místopředsedy byl do jejího čela zvolen Martin Kastler a jeho zástupcem se stal Jindřich Fryč. Březnové zasedání proběhlo záhy po vypuknutí koronavirové pandemie a muselo být urychleně převedeno do formátu per rollam. Ostatní tři pravidelná čtvrtletní zasedání se s ohledem na aktuální vývoj pandemie uskutečnila částečně nebo zcela distančně na digitálních platformách. V dubnu a poté opětovně v prosinci rada operativně schválila mimořádné projektové výzvy na zmírnění následků pandemie v oblasti česko-německého dialogu. Na svém červnovém zasedání pak dala zelenou programu Re-Start a v září novému tématu roku, které rovněž obrací pozornost k otázkám spojeným s pandemií covidu-19. Zároveň byla o rok prodloužena platnost stávajícího tématu „Budoucnost je teď“, jež se v roce 2020 setkalo s mimořádným zájmem české a německé veřejnosti.

Im Jahr 2020 begann eine neue zweijährige Amtszeit des Verwaltungsrates in unveränderter Zusammensetzung. Im Rahmen des regulären jährlichen Wechsels in der Funktion des Vorsitzenden und seines Stellvertreters wurde Martin Kastler an die Spitze des Rates gewählt, zu seinem Stellvertreter wurde Jindřich Fryč ernannt. Die Märzsession fand kurz nach Ausbruch der Corona-Pandemie statt und musste daher kurzfristig in das Format „Per rollam“ transformiert werden. Die übrigen drei regulären Quartalssitzungen fanden aufgrund der aktuellen Pandemie-Entwicklung teilweise oder ganz in Distanzform auf digitalen Plattformen statt. Im April und danach erneut im Dezember genehmigte der Rat die Sonderausschreibungen zur Linderung der Coronafolgen im Bereich deutsch-tschechische Zusammenarbeit. Auf seiner Junisitzung gab er grünes Licht für das Programm Re-Start und im September für das neue Thema des Jahres, das sich ebenfalls auf Fragen in Zusammenhang mit der Corona-Pandemie fokussiert. Gleichzeitig wurde das vorherige Jahresthema „Die Zukunft ist jetzt“, das 2020 in der deutschen wie tschechischen Öffentlichkeit auf außerordentliches Interesse stieß, um ein Jahr verlängert.

MARTIN KASTLER

PŘESEDÁ / VORSITZENDER

vedoucí kanceláře představenstva a plánovacího štábu Nadace Hannse Seidela v Mnichově, spolkový předseda Ackermann-Gemeinde, bývalý poslanec Evropského parlamentu (csu) Leiter des Vorstandsbüros und Planungsstabs bei der Hanns-Seidel-Stiftung München, Bundesvorsitzender der Ackermann-Gemeinde, Mitglied des Europäischen Parlaments a. D. (csu)

JINDŘICH FRYČ

MÍSTOPŘESEDÁ / STELLVERTRETENDER VORSITZENDER

státní tajemník Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR Staatssekretär, Ministerium für Schulwesen, Jugend und Sport der Tschechischen Republik

PETR BROD

publicista, pracoval mimo jiné pro rozhlasovou stanici Svobodná Evropa a pro deník Süddeutsche Zeitung / Publizist, arbeitete unter anderem für den Rundfunksender Freies Europa und für die Süddeutsche Zeitung

REINER DEUTSCHMANN

bývalý poslanec Německého spolkového sněmu (FDP) a kulturněpolitický mluvčí frakce FDP ve Spolkovém sněmu / Mitglied des Deutschen Bundestages (FDP) und kulturpolitischer Sprecher der FDP-Bundestagsfraktion a. D.

RITA HAGL-KEHL

poslankyně Spolkového sněmu (SPD), parlamentní státní tajemnice při Spolkovém ministerstvu spravedlnosti a ochrany spotřebitele / Mitglied des Deutschen Bundestages (SPD), Parlamentarische Staatssekretärin im Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz

KRISTINA LARISCHOVÁ

generální konzulka ČR v Mnichově Generalkonsulin der Tschechischen Republik in München

ONDŘEJ MATĚJKA

náměstek ředitele Ústavu pro studium totalitních režimů Stellvertretender Geschäftsführer des Instituts zur Erforschung totalitärer Regime

EVA VAN DE RAKT

vedoucí kanceláře Heinrich-Böll-Stiftung European Union v Bruselu / Büroleiterin der Heinrich-Böll-Stiftung Europäische Union in Brüssel

Dozorčí rada kontroluje, zda jsou finanční prostředky Fondu budoucnosti účelně vynakládány a zda jsou v pořádku všechny další finanční záležitosti. To se týká hospodaření Fondu budoucnosti, poskytování finanční podpory projektům i investiční strategie. Dozorčí rada se pravidelně účastní zasedání správní rady. Podobně jako u správní rady jsou dva čeští a dva němečtí členové dozorčí rady jmenováni ministrem zahraničí příslušné země. Také jejich funkce je čestná.

Der Wirtschaftsprüfungsausschuss kontrolliert, ob die finanziellen Mittel des Zukunftsfonds zweckmäßig verwendet werden und ob alle weiteren finanziellen Angelegenheiten in Ordnung sind. Dies betrifft die Haushaltsführung des Zukunftsfonds, die finanzielle Förderung von Projekten sowie die Investitionsstrategie. Der WPA nimmt regelmäßig an den Sitzungen des Verwaltungsrats teil. Ähnlich wie beim Verwaltungsrat werden die zwei deutschen und zwei tschechischen Mitglieder des Wirtschaftsprüfungsausschusses vom Außenminister des jeweiligen Landes ernannt. Ihre Funktion ist ebenfalls ehrenamtlich.

Do svého dalšího dvouletého období vstoupila dozorčí rada s jednou personální změnou. Po odchodu jejího dlouholetého člena Markuse Muckenthalera byl na jeho místo jmenován Konrad Max Scharinger, jenž v minulosti působil mj. jako německý ředitel sekretariátu fondu. Do funkce předsedy byl zvolen Pavel Maštálka, jehož zástupcem se stal Rolf Hofstetter. Členové dozorčí rady se i v podmínkách koronavirové pandemie naplno podíleli na práci fondu, včetně účasti na společných zasedáních správní a dozorčí rady. Kromě toho se jako každoročně uskutečnilo také samostatné zasedání dozorčí rady, spojené s namátkovou kontrolou podpořených projektů.

Der Wirtschaftsprüfungsausschuss begann seine neue Amtszeit mit nur einer personellen Veränderung: Nach dem Ausscheiden seines langjährigen Mitglieds Markus Muckenthaler wurde an dessen Stelle Konrad Max Scharinger ernannt, der in der Vergangenheit u. a. als deutscher Geschäftsführer des Zukunftsfonds tätig war. Zum Vorsitzenden wurde Pavel Maštálka gewählt, zu seinem Stellvertreter Rolf Hofstetter. Die Mitglieder des WPA beteiligten sich auch unter den Bedingungen der Corona-Pandemie in vollem Umfang an der Arbeit des Fonds und nahmen auch an den gemeinsamen Sitzungen von WPA und Verwaltungsrat teil. Außerdem fand wie jedes Jahr auch eine separate WPA-Sitzung statt, verbunden mit einer Stichprobenkontrolle der geförderten Projekte.

PAVEL MAŠTÁLKA

PŘESEDÁ / VORSITZENDER

ekonom, bývalý ředitel odboru Ministerstva financí ČR
Ökonom, ehemaliger Abteilungsleiter im Ministerium
für Finanzen der Tschechischen Republik

ROLF HOFSTETTER

MÍSTOPŘESEDÁ / STELLVERTRETENDER VORSITZENDER

bývalý velvyslanec SRN v České republice
Botschafter a. D. der Bundesrepublik Deutschland
in der Tschechischen Republik

JOSEF KREUTER

diplomat, ekonom, bývalý velvyslanec ČR ve Švýcarsku a vedoucí
Stálé mise ČR při Evropských společenstvích v Bruselu
Diplomat, Ökonom, Botschafter der Tschechischen Republik
in der Schweiz a. D. und Leiter der Ständigen Vertretung der
Tschechischen Republik bei der EG in Brüssel a. D.

KONRAD MAX SCHARINGER

první předseda představenstva Společnosti pro zahraniční
politiku, bývalý velvyslanec
Gesellschaft für Außenpolitik – erster Vorsitzender
des Vorstands, Botschafter a. D.

Sekretariát je srdcem Fondu budoucnosti – sem přicházejí všechny žádosti o podporu projektů. Pracovníci sekretariátu přispívají v případě potřeby žadatelům radou a pomocí a odpovídají na případné dotazy. Pod vedením jednoho ředitele či jedné ředitelky za českou i německou stranu zde pracuje tým referentů a referentek z obou zemí. Zkoumají, zda si předkládané žádosti zaslouží podporu, dohlížejí na průběh projektů a na závěr kontrolují vyúčtování poskytnutých prostředků. Sekretariát připravuje čtvrtletní zasedání správní rady, koordinuje činnost Česko-německého diskusního fóra, organizuje Česko-německou novinářskou cenu a realizuje řadu dalších aktivit s cílem naplňovat poslání fondu.

Koronavirová pandemie ovlivnila také činnost sekretariátu. Samozřejmě byl přechod na digitální platformy při komunikaci navenek i uvnitř česko-německého týmu. Pandemie ale především přinesla nové obsahové impulsy. Jak uvádíme výše, v dubnu a poté znovu v prosinci byl vyhlášen balíček tří mimořádných projektových výzev, které sekretariát připravil a předložil k projednání ve správní radě. Z podnětu sekretariátu vzešla počátkem letních prázdnin také výzva Re-Start. Zejména díky ní a celkovému nebyrokratickému přístupu v době pandemie byl náš tým poctěn titulem „Hrdinové a hrdinky jeviště“, udělovaným německým sdružením scénických umělců Aktionsbündnis Darstellende Künste.

Vliv pandemie se projevil i v rámci dalších aktivit fondu – ať to bylo vyhlášení vítězů pátého ročníku Česko-německé novinářské ceny, nebo Česko-německé síťovací setkání. Mezi všemi online událostmi byla jednou z mála příležitostí k osobnímu setkání prezentace české a německé občanské společnosti na festivalu United

Islands v Praze. V závěru roku jsme se dozvěděli skvělou novinu, že naše výroční zpráva za rok 2019 byla v soutěži Fóra dárců oceněna jako nejlepší výroční zpráva v kategorii neziskových organizací.

V roce 2020 pokračovalo partnerství se společností Škoda Auto, a. s., a sekretariát tak mohl nadále využívat výhodný operativní leasing pro vůz Škoda Octavia.

Das Sekretariat ist das Herz des Zukunftsfonds – hier gehen alle Anträge auf Projektförderung ein. Die Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter des Sekretariats leisten den Antragstellern bei Bedarf Rat und Hilfe und beantworten ihre Fragen. Unter der Leitung jeweils eines Geschäftsführers oder einer Geschäftsführerin aus jedem Land arbeitet hier ein Team von Referentinnen und Referenten aus beiden Ländern. Sie beurteilen, ob die eingegangenen Anträge förderungswürdig sind, beobachten den Verlauf der Projekte und kontrollieren die Abrechnung der Zuschüsse. Das Sekretariat bereitet die vierteljährlichen Verwaltungsratssitzungen vor, koordiniert die Tätigkeit des Deutsch-tschechischen Gesprächsforums, organisiert den Deutsch-tschechischen Journalistenpreis und realisiert eine Reihe weiterer Aktivitäten mit dem Ziel, den Auftrag des Fonds zu erfüllen.

Die Corona-Pandemie hat sich auch auf die Tätigkeit des Sekretariats ausgewirkt. Der Wechsel auf digitale Plattformen, sowohl bei der Kommunikation nach außen wie auch innerhalb des deutsch-tschechischen Teams, verlief reibungslos. Vor allem hat die Pandemie jedoch neue inhaltliche Impulse gesetzt: Im April und im Dezember 2020 wurde ein Paket von drei Sonderausschreibungen auf den Weg gebracht, die das Sekretariat konzipiert und dem Verwaltungsrat zur Verhandlung vorgelegt hatte. Ebenfalls auf Anregung des Sekretariats wurde zu Beginn der Sommerferien die Ausschreibung Re-Start ins Leben gerufen. Insbesondere für diese wie auch für sein unbürokratisches Vorgehen während der Pandemie wurde unser Team vom Aktionsbündnis Darstellende Künste mit dem Titel „Bühnenheld*innen“ gewürdigt.

Die Folgen der Pandemie machten sich auch bei weiteren Aktivitäten des Fonds bemerkbar – sei es bei der Bekanntgabe der Preisträger/-innen des fünften Deutsch-tschechischen Journalis-

tenpreises oder bei einem Deutsch-tschechischen Vernetzungstreffen. Eine der wenigen Gelegenheiten zu persönlicher Begegnung war – bei den vielen Online-Veranstaltungen – eine Präsentation der deutschen und tschechischen Zivilgesellschaft auf dem Prager Festival United Islands. Ende des Jahres erfuhren wir dann die gute Neuigkeit, dass unser Jahresbericht für 2019 in einem Wettbewerb des Spenderforums als bester Jahresbericht in der Kategorie Nicht-kommerzielle Organisationen ausgezeichnet wurde.

Auch im Jahr 2020 haben wir unsere Partnerschaft mit Škoda Auto, a. s. fortgeführt. Das Sekretariat konnte somit weiterhin ein günstiges operatives Leasing für einen Škoda Octavia in Anspruch nehmen.

ŘEDITELÉ
GESCHÄFTSFÜHRER

PETRA ERNSTBERGER

TOMÁŠ JELÍNEK

PROJEKTOVÍ REFERENTI A REFERENTKY
PROJEKTRREFERENTEN UND -REFERENTINNEN

SOŇA DEDEROVÁ

obnova památek, kultura (festivaly, dokumentární filmy), partnerství obcí a zájmových sdružení
Renovierung von Baudenkmalern, Kultur (Festivals, Dokumentarfilme), Partnerschaften von Gemeinden und Bürgervereinen

STEFAN GEHRKE

diskusní fóra a odborná spolupráce (konference, semináře), partnerství obcí a zájmových sdružení, sociální projekty a projekty menšin / Dialogforen und fachlicher Austausch (Diskussionsforen, Konferenzen, Seminare), Partnerschaften von Gemeinden und Bürgervereinen, Sozialprojekte und Minderheiten

MARTIN HOŘÁK

kultura (výstavy, koncerty, divadlo, film), odborná spolupráce, projekty ve prospěch obětí nacionálního socialismu
Kultur (Ausstellungen, Konzerte, Theater, Film), fachlicher Austausch, Projekte zugunsten von Opfern des Nationalsozialismus

MARTIN HUDEC

publikace, kultura (divadlo, film, literatura, koncerty, výstavy), stipendia Fondu budoucnosti, odborná spolupráce / Publikationen, Kultur (Theater, Film, Literatur, Konzerte, Ausstellungen), Stipendien des Zukunftsfonds, fachlicher Austausch

INGRID KODĚROVÁ

projekty pro děti, mládež či školy a vzdělávací projekty (výměny studentů, roční studijní pobyty, dobrovolná praktika), program Začínáme! / Kinder-, Jugend-, Schul- und Bildungsprojekte (Schüleraustausch, Gastschuljahr, Berufspraktika), Förderprogramm „Auf geht's!“

JACOB VENUSS

projekty pro děti, mládež či školy a vzdělávací projekty, Téma roku / Kinder-, Jugend-, Schul- und Bildungsprojekte, Thema des Jahres

KONTROLA VYÚČTOVÁNÍ PROJEKTŮ
KONTROLLE DER PROJEKTABRECHNUNGEN

JOSEF HOVORKA

MANAGEMENT AKCÍ FONDU
VERANSTALTUNGSMANAGEMENT

LENKA KOPŘIVOVÁ

ANNE LIEBSCHER
ILONA ROŽKOVÁ

KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ A NOVINÁŘSKÁ CENA
ÖFFENTLICHKEITSARBEIT UND JOURNALISTENPREIS

SILJA SCHULTHEIS

ADÉLA BRÁCHOVÁ

PROVOZ SEKRETARIÁTU
SEKRETARIATSBETRIEB

OLGA KONOPÁSKOVÁ

Správní rada fondu poskytla v roce 2020 finanční příspěvek **599 projektům**, z nichž bylo 96 podpořeno v rámci mimořádných výzev v časech koronaviru. Celkem bylo mezi všechny projekty rozděleno **45,7 milionu korun** a **1,7 milionu eur**. Prioritou bylo i v roce 2020 financování výměny mládeže a škol a dále kulturní spolupráce. Aktivitu těchto oblastí představovaly 61 % všech projektů podpořených v rámci běžné projektové podpory a bylo na ně poskytnuto 61 % celkového rozpočtu (bez prostředků uvolněných na mimořádné výzvy). Podpořené projekty byly z hlediska místa svého konání rovnoměrně rozděleny mezi obě země. V ČR se konalo 78 % a v SRN 65 % projektů (43 % projektů se konalo v obou zemích). Náklady na činnost Česko-německého diskusního fóra, na Česko-německou novinářskou cenu a další vlastní projekty Fondu budoucnosti činily v roce 2020 celkem 6,4 milionu korun.

Dle článku 4.4. statutu Česko-německého fondu budoucnosti mají být náklady související se správou fondu omezeny na nezbytné minimum a nesmějí překročit 19 % hodnoty ročně poskytnutých nadačních příspěvků. V roce 2020 činily náklady související se správou fondu **19,97 %** hodnoty poskytnutých příspěvků. Do těchto nákladů jsou zahrnovány veškeré správní náklady, tedy i náklady spojené se zpracováním projektových žádostí a vyhodnocením jednotlivých projektů, stejně jako náklady spojené s publicitou fondu a se správou finančních prostředků. Překročení limitu omezujícího výši nákladů na správu fondu bylo zapříčiněno pandemií koronaviru. V důsledku protiepidemických opatření mohlo být v roce 2020 realizováno jen zhruba 44 % schválených projektů. Ostatní byly buď odloženy, nebo stornovány, tím došlo k významnému snížení výše poskytnutých, tj. vyplacených finančních prostředků, a tudíž k nárůstu podílu nákladů na správu fondu. Pracovní vytížení sekretariátu ale v době koronaviru naopak stoupl, aniž by se to odrazilo ve zvyšování personálních nákladů. Vyšší pracovní vytížení souviselo s mimořádnými výzvami, zvýšenou potřebou flexibilního přístupu k organizátorům projektů i se změnou řady interních procesů. K dalšímu nárůstu pracovní agendy pak dle očekávání dojde v okamžiku souběhu realizace odložených a nově schválených projektů.

V roce 2016 se vlády obou zemí dohodly na dalším financování Fondu budoucnosti. V roce 2020 byl proces navýšení nadačního majetku fondu dokončen. Příspěvek České republiky činí celkem 270 milionů korun a příspěvek Spolkové republiky Německo celkem 25 milionů eur. Příspěvek Spolkové republiky Německo byl do Fondu budoucnosti vložen dvěma splátkami v letech 2017 a 2018. Příspěvek České republiky byl rozdělen do čtyř splátek v letech 2017–2020. Dne 28. dubna 2020 pak byla připsána čtvrtá, závěrečná splátka České republiky ve výši 70 milionů korun.

DOPADY KORONAVIROVÉ PANDEMIE NA HOSPODAŘENÍ FONDU

Na konci roku 2019 se poprvé objevily zprávy z Číny týkající se covidu-19 (koronavirus). V prvních měsících roku 2020 se virus rozšířil do celého světa a negativně ovlivnil mnoho zemí. Na konci roku 2020 a začátku roku 2021 udeřila pandemie s novou silou, Česká republika byla jednou z nejpostiženějších zemí na světě. V době zveřejnění této účetní závěrky se situace výrazně zlepšuje, nicméně pandemie a její důsledky nejsou překonány, další negativní vliv této pandemie na světový obchod, na firmy i na jednotlivce se zatím nedá vyloučit.

Hodnota akcií na trzích klesla, nicméně jejich podíl v portfoliích nadačního fondu nepřesahuje 10 %. Směnný kurz CZK/EUR oslabil, čehož nadační fond využil ke konverzi části svého nadačního majetku s ohledem na budoucí potřebu finančních prostředků denominovaných v CZK. Vzhledem k vysokému podílu odložených a stornovaných projektů v důsledku pandemie bylo vyplaceno méně finančních prostředků, než bylo plánováno, čímž došlo k navýšení podílu nákladů na správu nadačního fondu (více viz Úvod finanční zprávy). Jiné negativní dopady nadační fond nezaznamenal, situace se však nadále vyvíjí. Popis a hodnocení případných negativních dopadů zahrne nadační fond do účetnictví a účetní závěrky v roce 2021.

Vedení nadačního fondu zvažilo potenciální dopady covidu-19 na své aktivity a dospělo k závěru, že nemají významný vliv na předpoklad nepřetržitého trvání nadačního fondu. Vzhledem k tomu byla účetní závěrka k 31. 12. 2020 zpracována za předpokladu, že nadační fond bude nadále schopen pokračovat ve své činnosti.

INFORMACE O VÝZNAMNÝCH SKUTEČNOSTECH, KTERÉ NASTALY AŽ PO ROZVAHOVÉM DNI DO DOBY VYDÁNÍ VÝROČNÍ ZPRÁVY

Dne 12. 5. 2021 došlo k zapsání navýšení nadačního kapitálu ve výši 145 000 000 CZK.

Der Verwaltungsrat des Zukunftsfonds bewilligte im Jahr 2020 finanzielle Unterstützung für **599 Projekte**, von denen 96 im Rahmen der Corona-Sonderförderprogramme gefördert wurden. Die Projekte wurden mit Fördermitteln in Höhe von insgesamt **45,7 Millionen CZK** und **1,7 Millionen EUR** bezuschusst. Priorität hatten auch im Jahr 2020 die Finanzierung von Austauschprojekten im Bereich Jugend und Schule sowie die Förderung der kulturellen Zusammenarbeit. Aktivitäten in diesen Bereichen machten 61 % aller unterstützten Projekte aus und wurden mit 61 % des Gesamtbudgets (ohne Einbeziehung der Mittel für die Sonderausschreibungen) bezuschusst. Die geförderten Projekte waren gleichmäßig auf beide Länder verteilt: 78 % der Projekte fanden in der Tschechischen Republik statt und 65 % in Deutschland (43 % der Projekte fanden in beiden Ländern statt). Die Ausgaben für das Deutsch-Tschechische Gesprächsforum, den Deutsch-tschechischen Journalistenpreis und für weitere Eigenprojekte des Zukunftsfonds beliefen sich im Jahre 2020 auf 6,4 Millionen CZK.

Laut Artikel 4.4. der Satzung des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds sind die Verwaltungsausgaben des Fonds auf das erforderliche Mindestmaß zu begrenzen und dürfen 19 % des Betrages, den der Fonds im betreffenden Jahr zur Finanzierung von Projekten verausgabte, nicht überschreiten. Im Jahr 2020 betrug die Verwaltungsausgaben **19,97 %** des verausgabten Fördermittelbetrags. Zu den Verwaltungsausgaben des Fonds zählen sämtliche bei der Verwaltung anfallende Kosten, d. h. auch die Kosten in Verbindung mit der Bearbeitung der Projektanträge und der Auswertung der einzelnen Projekte, die Kosten für Presse und Öffentlichkeitsarbeit sowie die Kosten für die Verwaltung der finanziellen Mittel.

Die Überschreitung der Kostengrenze für die Verwaltung des Fonds wurde durch die Corona-Pandemie verursacht. Aufgrund der Maßnahmen zur Eindämmung der Pandemie konnten im Jahr 2020 nur etwa 44 % der genehmigten Projekte umgesetzt werden. Die übrigen wurden entweder verschoben oder storniert, wodurch der Umfang der bereitgestellten, d.h. ausgezahlten, Mittel erheblich reduziert und somit der Anteil der Verwaltungskosten des Fonds höher wurde. Die Arbeitsbelastung des Sekretariats nahm während der Corona-Pandemie jedoch zu, ohne dass sich dies in einem Anstieg der Personalkosten widerspiegelte. Die erweiterte Arbeitsagenda hing mit den Sonderförderprogrammen, einem erhöhten Bedarf an Flexibilität bei der Kommunikation mit den Projektorganisationspartnern und der Änderung einiger interner Prozesse zusammen. Eine weitere Erhöhung der Arbeitsbelastung ist zu erwarten, wenn es dann gleichzeitig zur Umsetzung der zurückgestellten und der neu bewilligten Projekte kommt.

Im Jahr 2016 einigten sich die Regierungen beider Länder auf eine weitere Finanzierung des Zukunftsfonds, wobei der Beitrag der Tschechischen Republik 270 Mio. CZK und der Beitrag der Bundesrepublik Deutschland 25 Mio. Euro beträgt. Der Beitrag der Bundesrepublik wurde dem Zukunftsfonds in zwei Raten in den

Jahren 2017 und 2018 gutgeschrieben. Der Beitrag der Tschechischen Republik wurde auf vier Raten in den Jahren 2017–2020 verteilt. Am 28. April 2020 ging die vierte und letzte Rate von Seiten der Tschechischen Republik in Höhe von 70 Mio. CZK ein.

AUSWIRKUNGEN DER CORONA-PANDEMIE AUF DIE VERWALTUNGSARBEIT DES FONDS

Gegen Ende des Jahres 2019 begannen Nachrichten aus China über COVID-19 (Corona-Virus) zu kursieren. In den ersten Monaten des Jahres 2020 verbreitete sich das Virus in der ganzen Welt und beeinträchtigte viele Länder. Um den Jahreswechsel 2020/2021 stiegen die Zahlen der Corona-Infizierten rasant an und die Tschechische Republik war eines der am stärksten betroffenen Länder der Welt. Zum Zeitpunkt der Veröffentlichung dieses Jahresabschlusses hat sich die Situation erheblich verbessert, jedoch sind die Pandemie und ihre Folgen noch nicht überwunden. Weitere negative Auswirkungen der Pandemie auf den Welthandel, auf Unternehmen und Einzelpersonen können noch nicht ausgeschlossen werden. Die Aktienkurse an den Märkten sind zwar gesunken, nichtsdestotrotz übersteigt ihr Anteil an den Portfolios des Stiftungsfonds nicht die Marke von 10 %. Der Wechselkurs der tschechischen Krone gegenüber dem Euro wurde schwächer, was der Fonds – mit Blick auf den zukünftigen Finanzmittelbedarf in Tschechischen Kronen – zur Konversion eines Teils seines Stiftungsvermögens nutzte. Aufgrund des hohen Anteils verschobener und stornierter Projekte infolge der Pandemie wurden weniger Mittel ausgezahlt als geplant, was zu einer Erhöhung des Kostenanteils für die Verwaltungsarbeit des Stiftungsfonds führte (s. Einleitung des Finanzberichts). Der Stiftungsfonds verzeichnete keine weiteren negativen Auswirkungen, die Situation ist jedoch noch nicht beendet und entwickelt sich weiter. Die Beschreibung und Bewertung eventueller negativer Auswirkungen wird der Stiftungsfonds in die Buchführung und buchhalterischen Abschlüsse im Jahr 2021 mit aufnehmen.

Die Geschäftsführung des Stiftungsfonds hat die potenziellen Auswirkungen von COVID-19 auf seine Aktivitäten erwogen und ist zu dem Schluss gekommen, dass die Pandemie keinen bedeutenden Einfluss auf die Annahme eines kontinuierlichen Weiterbestehens des Stiftungsfonds haben wird. Dahan wurde der buchhalterische Abschluss zum 31. 12. 2020 in der Annahme erstellt, dass der Stiftungsfonds in der Lage sein wird, seine Tätigkeit auch weiterhin fortzusetzen.

INFORMATIONEN ZU WICHTIGEN TATSACHEN, DIE ERST IM ZEITRAUM NACH ERSTELLUNG DES JAHRESABSCHLUSSES UND VOR HERAUSGABE DES JAHRESBERICHTS EINGETRETEN SIND:

Am 12. 5. 2021 kam es zur Eintragung der Erhöhung des Stiftungskapitals in Höhe von 145 000 000 CZK.

599 projektů / Projekte

**PODÍL OBLASTÍ PODPORY NA CELKOVÉM POČTU PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ
ANTEIL DER EINZELNEN FÖRDERBEREICHE AN DER GESAMTZAHL DER GEFÖRDERTEN PROJEKTE**

Oblast podpory / Förderbereich	Počet projektů / Anzahl der Projekte	
Mládež a školy / Jugend und Schule	160	26 %
Kultura / Kultur	151	25 %
Diskusní fóra a odborná spolupráce Dialogforen und fachlicher Austausch	58	10 %
Publikace / Publikationen	58	10 %
Partnerství obcí a zájmových sdružení Partnerschaften von Gemeinden und Bürgervereinen	35	6 %
Obnova památek / Renovierung von Baudenkmälern	34	6 %
Sociální projekty a podpora menšin Sozialprojekte und Minderheiten	7	1 %
Výzvy v časech korony Ausschreibungen in der Corona-Zeit	96	16 %
Z TOHO PODPOŘENO V RÁMCI MIMOŘÁDNÝCH VÝZEV DAVON IM RAHMEN VON SONDERAUSSCHREIBUNGEN GEFÖRDERT		
Téma roku 2020 / Thema des Jahres 2020	69	
Podpora rozvoje organizací Entwicklungsförderung von Organisationen	11	
Začínáme! / Auf geht's!	11	
Re-Start I	10	
Téma roku 2019 / Thema des Jahres 2019	3	
Stavitelé mostů / Brückenbauer	68	
Pohraničí / Grenzgebiete	23	
Oběti nacismu / NS-Opfer	5	

Stipendia
Stipendien

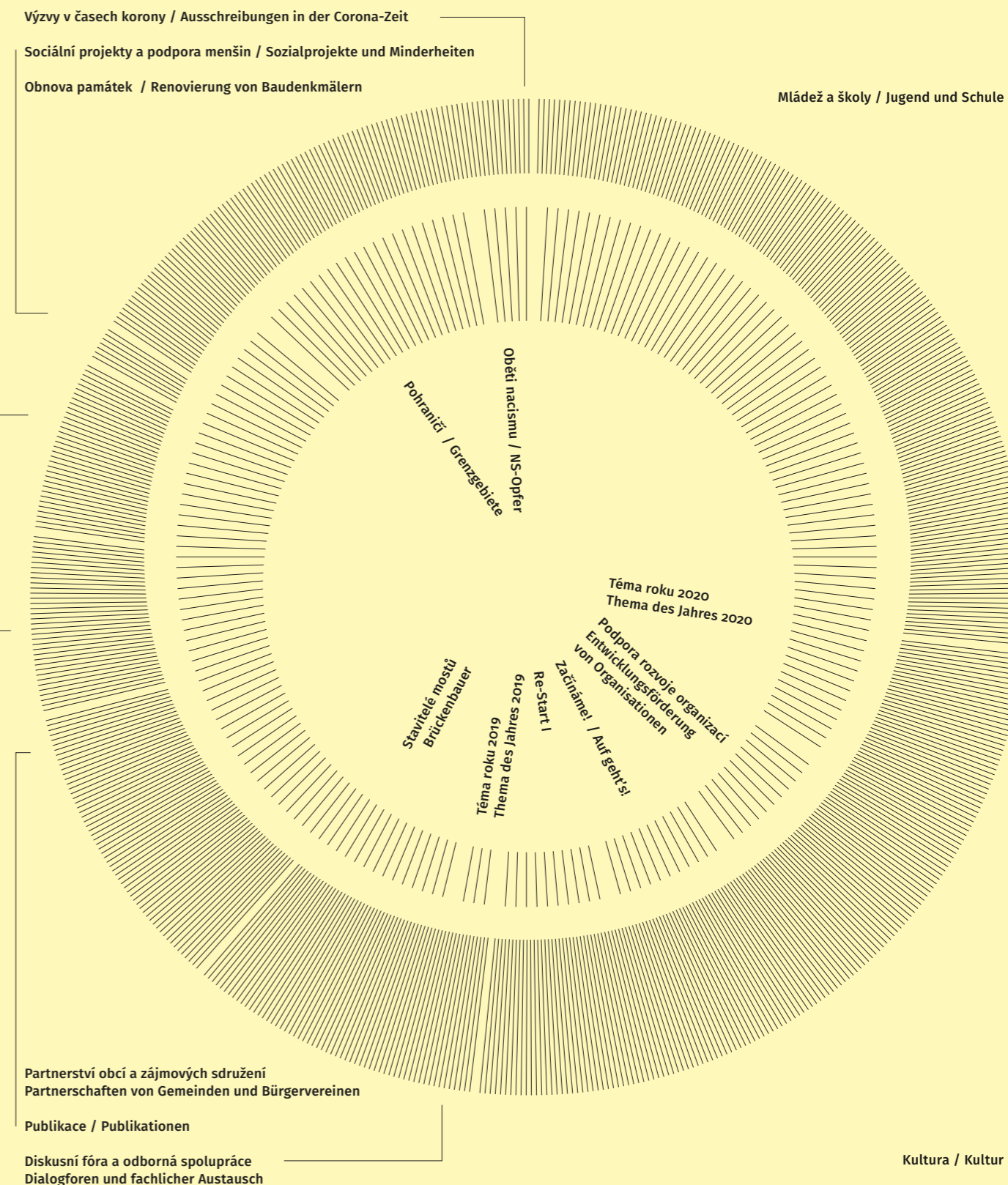
8
STIPENDISTEK A STIPENDISTŮ
STIPENDIATINNEN UND STIPENDIATEN

1 581 351 CZK
59 800 EUR

Novinářská cena
Journalistenpreis

7
OCENĚNÝCH PŘÍSPĚVKŮ
PREISGEKRÖNTE BEITRÄGE

370 216 CZK
14 000 EUR

92 715 708 CZK / 3 506 115 EUR

PODÍL OBLASTÍ PODPORY NA CELKOVÉ VÝŠI SCHVÁLENÝCH PROSTŘEDKŮ

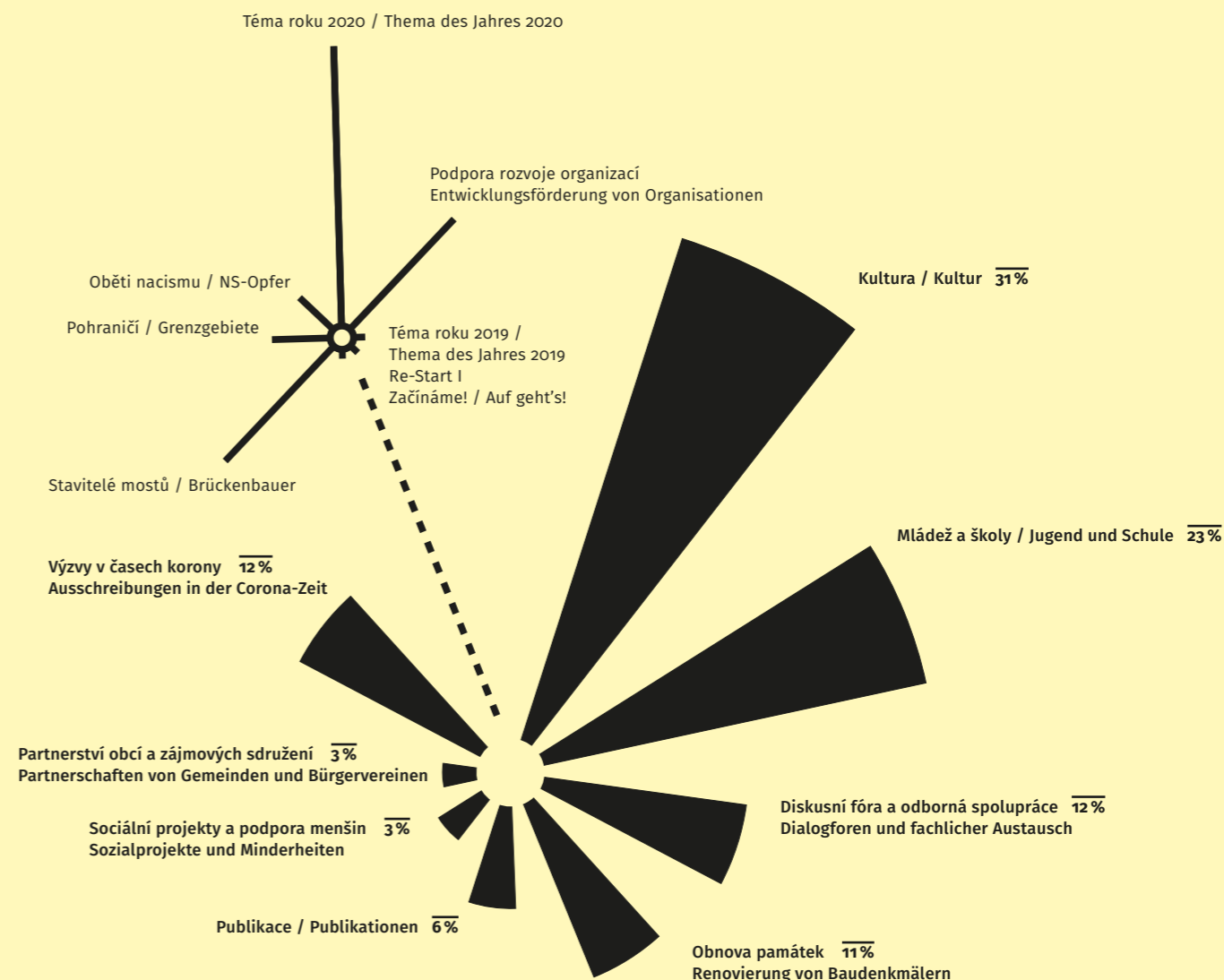
ANTEIL DER EINZELNEN FÖRDERBEREICHE AN DER HÖHE DER BEWILLIGTEN FÖRDERMITTEL

Oblast podpory / Förderbereich	CZK	EUR	
Kultura / Kultur	28 990 389	1 096 294	31 %
Mládež a školy / Jugend und Schule	21 040 521	795 663	23 %
Diskusní fóra a odborná spolupráce Dialogforen und fachlicher Austausch	11 363 753	429 729	12 %
Obnova památek / Renovierung von Baudenkmälern	10 416 407	393 904	11 %
Publikace / Publikationen	5 387 688	203 740	6 %
Sociální projekty a podpora menšin Sozialprojekte und Minderheiten	2 405 246	90 956	3 %
Partnerství obcí a zájmových sdružení Partnerschaften von Gemeinden und Bürgervereinen	2 208 091	83 501	2 %
Výzvy v časech korony Ausschreibungen in der Corona-Zeit	10 903 613	412 328	12 %

Z TOHO PODPOŘENO V RÁMCI MIMOŘÁDNÝCH PROJEKTOVÝCH VÝZEV

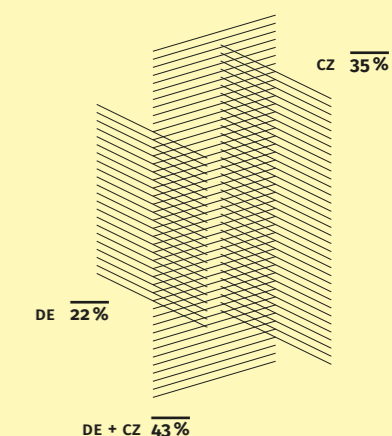
DAVON IM RAHMEN VON SONDERAUSCHREIBUNGEN GEFÖRDERT

Téma roku 2020 / Thema des Jahres 2020	10 646 594	402 609
Podpora rozvoje organizací Entwicklungsförderung von Organisationen	5 958 681	225 332
Téma roku 2019 / Thema des Jahres 2019	411 884	15 576
Re-Start I	384 718	14 548
Začínáme! / Auf geht's!	288 667	10 916
Stavitelé mostů / Brückenbauer	6 776 807	256 270
Pohraničí / Grenzgebiete	2 326 806	87 990
Oběti nacismu / NS-Opfer	1 800 000	68 068

**ZEMĚ, KDE SE PROJEKT USKUTEČNIL
LAND, IN DEM DAS PROJEKT STATTFAND**

35 % Česká republika Tschechische Republik	22 % Německo Deutschland	43 % obě země beide Länder

NÁZEV ÚČETNÍ JEDNOTKY

Česko-německý fond budoucnosti, nadační fond

SÍDLO

Železná 539/24, 110 00 Praha 1, Česká republikaIČ **67 77 68 41****Výrok auditora**

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky nadačního fondu Česko-německý fond budoucnosti, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2020, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2020 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Současně bylo ověřeno dodržení zákazů a omezení stanovených zákonem o nadacích a nadačních fondech a dodržování pravidel pro omezení nákladů stanovených statutem fondu. Údaje o nadačním fondu jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv nadačního fondu Česko-německý fond budoucnosti k 31. 12. 2020 a nákladů, výnosů a výsledku jeho hospodaření za rok končící k 31. 12. 2020 v souladu s českými účetními předpisy.

Proto udělujeme

„Výrok bez výhrad“**Základ pro výrok**

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky (KA ČR) pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na nadačním fondu nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2, písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá správní orgán nadačního fondu.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda by případné nedodržení uvedených požadavků bylo způsobitelné ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě uvedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že:

→ ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou, a
→ ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o nadačním fondu, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, neobsahují ostatní informace významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržení ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost správní rady a dozorčí rady nadačního fondu za účetní závěrku

Správní rada nadačního fondu Česko-německého fondu budoucnosti odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je správní rada nadačního fondu povinna posoudit, zda je nadační fond schopný nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky

záležitosti týkající se jeho nepřetržitosti trvání a použití předpokladu nepřetržitosti trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy správní rada plánuje zrušení nadačního fondu nebo ukončení jeho činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v nadačním fondu odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou, a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

→ Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol správní radou.

→ Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem nadačního fondu relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému.

→ Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti správní rada uvedla v příloze účetní závěrky.

→ Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitosti trvání při sestavení účetní závěrky správní radou a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost nadačního fondu trvat nepřetržitě. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti nadačního fondu trvat nepřetržitě vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že nadační fond ztratí schopnost trvat nepřetržitě.

→ Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění obsahu účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat správní radu a dozorčí orgán mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Datum vyhotovení zprávy: 31. 5. 2021

Ing. Marie Kavalírová, auditor
Evidenční číslo 2126**Acomodo Audit, s. r. o.**
Evidenční číslo 540
Kpt. Stránského 980/17
198 00 Praha 9

Marie Kavalírová

NAME DER BUCHHALTUNGSEINHEIT

Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds, Stiftungsfonds

SITZ

Železná 539/24, 110 00 Prag 1, Tschechische RepublikREGISTRIERNUMMER **67 77 68 41****Bestätigungsvermerk des Wirtschaftsprüfers**

Gegenstand der Prüfung war der beiliegende Jahresabschluss des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds. Dieser umfasst die Bilanz zum 31. 12. 2020, eine Gewinn- und Verlustrechnung für das zum 31. 12. 2020 endende Jahr sowie die Anlage zu diesem Jahresabschluss, die eine Beschreibung der wichtigsten angewandten Rechnungslegungsmethoden und weitere erläuternde Informationen enthält. Geprüft wurden außerdem die Einhaltung der vom Gesetz über Stiftungen und Stiftungsfonds festgesetzten Verbote und Einschränkungen sowie die Einhaltung der Regeln zur Kostenbegrenzung gemäß der Satzung des Zukunftsfonds. Angaben über den Stiftungsfonds sind in der Anlage zum Jahresabschluss angeführt.

Unserer Ansicht nach vermittelt der geprüfte Jahresabschluss in Übereinstimmung mit den tschechischen Rechnungslegungsvorschriften ein wahrheitsgetreues und verlässliches Bild der Aktiva und Passiva des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds zum 31. 12. 2020, der Aufwendungen, Erträge und Resultate seiner Wirtschaftstätigkeit für das zum 31. 12. 2020 endende Jahr.

Deshalb erteilen wir einen

„Uneingeschränkten Bestätigungsvermerk“**Grundlage des Bestätigungsvermerks**

Die Wirtschaftsprüfung erfolgte in Übereinstimmung mit dem Gesetz über Wirtschaftsprüfer sowie mit den Prüfstandards der Wirtschaftsprüferkammer der Tschechischen Republik (KA ČR). Diese entsprechen den internationalen Wirtschaftsprüfungsstandards (ISA), die ggf. durch die jeweiligen Anwendungsklauseln ergänzt und modifiziert wurden. Unsere in diesen Vorschriften definierte Verantwortung ist im Abschnitt „Verantwortlichkeit des Wirtschaftsprüfers für die Prüfung des Jahresabschlusses“ detaillierter beschrieben. In Übereinstimmung mit dem Gesetz über Wirtschaftsprüfer und dem von der Wirtschaftsprüferkammer der Tschechischen Republik verabschiedeten Ethischen Codex sind wir vom Stiftungsfonds unabhängig und haben auch die weiteren aus den genannten Vorschriften hervorgehenden ethischen Pflichten erfüllt. Wir sind der Ansicht, dass die von uns gesammelten Beleginformationen eine ausreichende und geeignete Grundlage für die Formulierung unseres Bestätigungsvermerks bilden.

Sonstige im Jahresbericht enthaltene Informationen

Unter sonstigen Informationen werden in Übereinstimmung mit § 2 Buchst. b) des Wirtschaftsprüfergesetzes Informationen verstanden,

die im Jahresbericht außerhalb des Jahresabschlusses und unseres Wirtschaftsprüferberichts angeführt sind. Für diese sonstigen Informationen ist das Verwaltungsorgan des Stiftungsfonds verantwortlich. Unser Vermerk zum Jahresabschluss bezieht sich nicht auf die sonstigen Informationen. Dennoch gehört es zu unseren mit der Prüfung des Jahresabschlusses verbundenen Pflichten, uns mit diesen sonstigen Informationen vertraut zu machen und zu beurteilen, ob diese in einem relevanten (materiellen) Widerspruch zum Jahresabschluss oder zu unseren Kenntnissen stehen, die wir bei der Prüfung desselben über die jeweilige Buchführungseinheit erlangt haben, bzw. ob diese Informationen anderweitig (materiell) unrichtig erscheinen. Darüber hinaus beurteilen wir, ob die sonstigen Informationen in allen relevanten (materiellen) Aspekten gemäß den jeweiligen Rechtsvorschriften erstellt wurden. Unter dieser Beurteilung wird verstanden, ob die sonstigen Informationen hinsichtlich ihrer (materiellen) Relevanz den Anforderungen der Rechtsvorschriften in Form und Methodik bei der Erstellung der sonstigen Informationen entsprechen, d. h., ob eine eventuelle Nichteinhaltung der genannten Anforderungen Einfluss auf das anhand der sonstigen Informationen gefällte Urteil haben könnte.

Aufgrund des genannten Vorgehens schätzen wir, soweit wir dies beurteilen können, ein, dass

→ die sonstigen Informationen, welche Tatsachen beschreiben, die auch im Jahresabschluss dargestellt wurden, in allen relevanten (materiellen) Aspekten mit dem Jahresabschluss übereinstimmen und
→ die sonstigen Informationen gemäß den Rechtsvorschriften erstellt wurden.

Weiterhin sind wir verpflichtet, anzuführen, ob die sonstigen Informationen – nach unserem Wissen und den Erkenntnissen, die wir bei der Wirtschaftsprüfung über den Stiftungsfonds erlangt haben – relevante (materielle) sachliche Unrichtigkeiten aufweisen. Im Zuge des genannten Vorgehens haben wir in den im Jahresbericht enthaltenen sonstigen Informationen keinerlei relevante (materielle) sachliche Unrichtigkeiten festgestellt.

Verantwortlichkeit des Verwaltungsrates und des Wirtschaftsprüfungsausschusses des Stiftungsfonds für den Jahresabschluss

Der Verwaltungsrat des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds ist für die Erstellung eines wahrheitsgetreuen und verlässlichen Jahresabschlusses gemäß den tschechischen Buchhaltungsvorschriften verantwortlich. Zu seinem Verantwortungsbereich gehören zudem die jeweiligen internen Kontrollmechanismen, die er für erforderlich hält, um einen Jahresabschluss zu erstellen, der frei von relevanten, durch Betrug oder Fehler bedingten (materiellen) Unrichtigkeiten ist.

Bei der Erstellung des Jahresabschlusses ist der Verwaltungsrat des Stiftungsfonds verpflichtet, zu beurteilen, ob der Stiftungsfonds in der Lage ist, kontinuierlich fortzubestehen. Falls relevant, muss er in der Anlage des Jahresabschlusses Sachverhalte in Bezug auf das

kontinuierliche Fortbestehen des Fonds und die bei der Erstellung des Jahresabschlusses zugrunde gelegte Annahme eines kontinuierlichen Fortbestehens beschreiben, mit Ausnahme von Fällen, in denen der Verwaltungsrat die Auflösung des Stiftungsfonds oder die Beendigung seiner Tätigkeit plant bzw. mangels realer Alternativen zu einem solchen Schritt gezwungen ist.

Für die Überwachung der Finanzberichterstattung innerhalb des Stiftungsfonds ist der Wirtschaftsprüfungsausschuss des Fonds verantwortlich.

Verantwortlichkeit des Wirtschaftsprüfers für die Prüfung des Jahresabschlusses

Unser Ziel ist es, ein adäquates Maß an Sicherheit darüber zu erlangen, dass der Jahresabschluss als Ganzes keine relevanten (materiellen) durch Betrug oder Fehler bedingten Unrichtigkeiten enthält, und daraufhin einen Wirtschaftsprüferbericht zu erstellen, der unseren Prüfvermerk umfasst. Unter einem adäquaten Maß an Sicherheit wird ein hohes Maß an Sicherheit verstanden, dennoch besteht keine Garantie dafür, dass ein gemäß den oben genannten Vorschriften erstellter Wirtschaftsprüferbericht in jedem Falle eventuell bestehende relevante (materielle) Unrichtigkeiten im Jahresabschluss offenzulegen vermag. Unrichtigkeiten können infolge von Betrug oder Fehlern entstehen und werden dann als relevante (materielle) Unrichtigkeiten betrachtet, wenn realistischereweise anzunehmen ist, dass sie im Einzelnen oder in ihrer Gesamtheit die wirtschaftlichen Entscheidungen beeinflussen könnten, die von den Nutzern des Jahresabschlusses auf dessen Grundlage getroffen werden.

Bei der Durchführung der Wirtschaftsprüfung gemäß den oben genannten Vorschriften sind wir verpflichtet, während des gesamten Prüfprozesses fachmännisch zu urteilen und eine entsprechende professionelle Skepsis zu wahren. Weiterhin sind wir verpflichtet:

→ die Risiken einer durch Betrug oder Fehler bedingten relevanten (materiellen) Unrichtigkeit im Jahresabschluss zu identifizieren und zu bewerten, Methoden der Wirtschaftsprüfung vorzuschlagen und durchzuführen, die auf diese Risiken reagieren, sowie ausreichende und geeignete Beleginformationen zu sammeln, anhand derer der Wirtschaftsprüfervermerk formuliert werden kann. Das Risiko, dass wir eine relevante (materielle) Unrichtigkeit nicht offenlegen, ist bei einer durch Betrug bedingten Unrichtigkeit größer als bei einer durch Fehler bedingten relevanten (materiellen) Unrichtigkeit, da Betrug auch geheime Vereinbarungen, Fälschungen, bewusste Unterlassungen, nicht wahrheitsgemäße Erklärungen oder Umgehungen der internen Kontrollen durch den Verwaltungsrat umfassen kann;

→ weiterhin sind wir verpflichtet, uns in entsprechendem Umfang mit dem für die Wirtschaftsprüfung relevanten internen Kontrollsystem des Stiftungsfonds vertraut zu machen, um anschließend den Umständen entsprechende geeignete Wirtschaftsprüfungsmethoden

vorzuschlagen, jedoch nicht, um unsere Meinung zur Wirksamkeit des internen Kontrollsystems zu äußern;

→ die Eignung der angewandten Buchhaltungsprinzipien und die Angemessenheit der durchgeführten buchhalterischen Schätzungen und Informationen zu beurteilen, die in diesem Zusammenhang vom Verwaltungsrat in der Anlage des Jahresabschlusses angeführt wurden;

→ die Angemessenheit der bei Erstellung des Jahresabschlusses durch den Verwaltungsrat zugrunde gelegten Annahme eines kontinuierlichen Fortbestehens zu beurteilen, d. h. insbesondere zu beurteilen, ob angesichts der gesammelten Beleginformationen eine relevante (materielle) Unsicherheit besteht, die auf Ereignissen oder Bedingungen basiert, welche die Fähigkeit des Stiftungsfonds zu einem kontinuierlichen Fortbestehen in relevantem Maße in Frage stellen könnten. Kommen wir dabei zu dem Schluss, dass eine solche relevante (materielle) Unsicherheit besteht, so sind wir verpflichtet, in unserem Bericht auf die entsprechenden in der Anlage des Jahresabschlusses enthaltenen Informationen hinzuweisen und, sollten diese nicht ausreichend sein, einen modifizierten Vermerk zu formulieren. Unsere Schlussfolgerungen bezüglich der Fähigkeit des Stiftungsfonds, kontinuierlich fortzubestehen, basieren auf den Beleginformationen, die wir im Rahmen unserer Berichtsdaten gesammelt haben. Künftige Ereignisse oder Bedingungen können jedoch dazu führen, dass der Stiftungsfonds die Fähigkeit zum kontinuierlichen Fortbestehen verliert;

→ Gesamtpräsentation und inhaltliche Gliederung des Jahresabschlusses einschließlich seiner Anlagen zu bewerten und zu beurteilen, ob der Jahresabschluss die zugrundeliegenden Transaktionen und Ereignisse in einer Weise wiedergibt, die zu einer wahrheitsgemäßen Darstellung führt.

Es ist unsere Pflicht, den Verwaltungsrat und das aufsichtsführende Organ unter anderem über den geplanten Umfang und den zeitlichen Ablauf der Wirtschaftsprüfung wie auch über wichtige Feststellungen im Rahmen der erfolgten Wirtschaftsprüfung zu informieren, einschließlich eventuell festgestellter relevanter Mängel im internen Kontrollsystem.

Erstellungsdatum des Berichts: 31. 5. 2021

Ing. Marie Kavalířová, Wirtschaftsprüferin
Evidenznummer 2126**Acomodo Audit, s. r. o.**
Evidenznummer 540
Kpt. Stránského 980/17
198 00 Prag 9
Tschechische Republik

Marie Kavalířová

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU (V CELÝCH TISÍCÍCH CZK)*

AKTIVA		Stav k 1. 1. 2020	Stav k 31. 12. 2020
A.	Dlouhodobý majetek	208 357	538 534
I.	DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK CELKEM	782	1 341
I.	2. Software	725	1 284
I.	4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	57	57
II.	DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK CELKEM	3 143	3 381
II.	4. Hmotné movité věci a jejich soubory	2 702	2 940
II.	7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	440	440
II.	8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	1	1
III.	DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK CELKEM	207 908	537 505
III.	3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	138 490	458 794
III.	6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	69 418	78 711
IV.	OPRÁVKY K DLOUHODOBÉMU MAJETKU CELKEM	-3 476	-3 693
IV.	2. Oprávky k softwaru	-725	-725
IV.	4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	-57	-57
IV.	7. Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	-2 253	-
IV.	10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-440	-440
IV.	11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	-1	-1
B.	Krátkodobý majetek celkem	788 278	485 884
I.	ZÁSOBY CELKEM	0	0
II.	POHLEDÁVKY CELKEM	27	29
II.	4. Poskytnuté provozní zálohy	23	24
II.	6. Pohledávky za zaměstnanci	0	1
II.	8. Daň z příjmů	0	0
II.	17. Jiné pohledávky	4	4
III.	KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK CELKEM	768 845	466 579
III.	1. Peněžní prostředky v pokladně	77	47
III.	2. Ceniny	0	7
III.	3. Peněžní prostředky na účtech	768 768	466 525
IV.	JINÁ AKTIVA CELKEM	19 406	19 276
IV.	1. Náklady příštích období	19 406	19 276
IV.	2. Příjmy příštích období	0	0
IV.	3. Kursové rozdíly aktivní	0	0
AKTIVA CELKEM		996 635	1 024 418

PASIVA		Stav k 1. 1. 2020	Stav k 31. 12. 2020
A.	Vlastní zdroje celkem	975 002	1 001 665
I.	JMĚNÍ CELKEM	4 612 357	4 687 303
I.	1. Vlastní jmění	4 602 228	4 672 228
I.	2. Fondy	1 573	1 704
I.	3. Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	8 556	13 371
II.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ CELKEM	-3 637 355	-3 685 638
II.	1. Účet výsledku hospodaření	x	-48 283
II.	2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	-114 290	x
II.	3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	-3 523 065	-3 637 355
B.	Cizí zdroje	21 633	22 753
I.	REZERVY CELKEM	0	495
I.	1. Rezervy	0	495
II.	DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY CELKEM	0	0
III.	KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY CELKEM	21 622	22 258
III.	1. Dodavatelé	568	1 140
III.	5. Zaměstnanci	516	603
III.	6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	2	23
III.	7. Závazky k institucím soc. zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	106	292
III.	9. Ostatní přímé daně	151	111
III.	17. Jiné závazky**	20 167	20 089
III.	22. Dohadné účty pasivní	112	0
IV.	JINÁ PASIVA CELKEM	11	0
IV.	1. Výdaje příštích období	11	0
PASIVA CELKEM		996 635	1 024 418

* Rozvaha podává přehled o stavu majetku fondu včetně majetku, jenž je využíván k činnosti Česko-německého diskusního fóra.

** Jedná se především o nevyplacené splátky schválených příspěvků na projekty.

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT V PLNÉM ROZSAHU (V CELÝCH TISÍCÍCH CZK)*

ČINNOSTI	HLAVNÍ	HOSPODÁŘSKÁ	CELKEM
A. Náklady			
I. SPOTŘEBOVANÉ NÁKUPY A NAKUPOVANÉ SLUŽBY	4 775	0	4 775
I. 1. Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	199	0	199
I. 3. Opravy a udržování	50	0	50
I. 4. Cestovné	224	0	224
I. 5. Náklady na reprezentaci	176	0	176
I. 6. Ostatní služby	4 126	0	4 126
III. OSOBNÍ NÁKLADY	13 089	0	13 089
III. 10. Mzdové náklady	9 776	0	9 776
III. 11. Zákonné sociální pojištění	3 048	0	3 048
III. 13. Zákonné sociální náklady	174	0	174
III. 14. Ostatní sociální náklady	91	0	91
IV. DANĚ A POPLATKY	6	0	6
IV. 15. Dně a poplatky	6	0	6
V. OSTATNÍ NÁKLADY	35 013	8 423	43 436
V. 1 7. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	1	0	1
V. 19. Kursové ztráty **	35 000	6 453	41 453
V. 22. Jiné ostatní náklady	12	1 970	1 982
VI. ODPISY, PRODANÝ MAJETEK, TVORBA A POUŽITÍ REZERV A OPRAVNÝCH POLOŽEK	712	68 148	68 860
VI. 23. Odpisy dlouhodobého majetku	217	0	217
VI. 24. Prodaný dlouhodobý majetek	0	0	0
VI. 25. Prodané cenné papíry a podíly	0	68 148	68 148
VI. 29. Tvorba rezerv	495	0	495
VII. POSKYTNUTÉ PŘÍSPĚVKY	66 465	0	66 465
VII. 28. Poskytnuté členské příspěvky	66 465	0	66 465
VIII. DAŇ Z PŘÍJMŮ CELKEM	0	0	0
NÁKLADY CELKEM	120 060	76 571	196 631

ČINNOSTI	HLAVNÍ	HOSPODÁŘSKÁ	CELKEM
B. Výnosy			
I. PROVOZNÍ DOTACE	0	0	0
II. PŘIJATÉ PŘÍSPĚVKY	0	0	0
II. 3. Přijaté příspěvky (dary)	0	0	0
III. TRŽBY ZA VLASTNÍ VÝKONY A ZA ZBOŽÍ	0	0	0
IV. OSTATNÍ VÝNOSY CELKEM	74 516	46	74 562
IV. 7. Výnosové úroky	3 985	0	3 985
IV. 8. Kursové zisky	70 531 46	70 577	
IV. 10. Jiné ostatní výnosy	0	0	0
V. TRŽBY Z PRODEJE MAJETKU	5 797	67 989	73 786
V. 11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	0	0	0
V. 12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	67 989	67 989
V. 15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	5 797	0	5 797
VÝNOSY CELKEM	80 313	68 035	148 348
C. Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	-39 747	-8 536	-48 283
D. Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	-39 747	-8 536	-48 283

* Výkaz zisků a ztrát podává přehled o výsledku hospodaření fondu včetně Rady Česko německého diskusního fóra.

** Nejedná se o realizovanou ztrátu, protože jmění fondu není konvertováno. Fond má však povinnost zaúčtovat veškeré své účetní operace v Kč, čímž mohou vzniknout kursové rozdíly.

BILANZ IM VOLLEN UMFANG (IN GANZEN TAUSEND CZK)*

AKTIVA		Stand 1. 1. 2020	Stand 31. 12. 2020
A.	Anlagevermögen	208 357	538 534
I.	IMMATERIELLE VERMÖGENSGEGENSTÄNDE	782	1 341
I.	2. Software	725	1 284
I.	4. Geringwertige immaterielle Vermögensgegenstände	57	57
II.	SACHANLAGEN	3 143	3 381
II.	4. Maschinen, Anlagen, Betriebs- und Geschäftsausstattung	2 702	2 940
II.	7. Geringwertige Sachanlagen	440	440
II.	8. Sonstige Sachanlagen	1	1
III.	FINANZANLAGEN	207 908	537 505
III.	3. Schuldverschreibungen, die bis zum Fälligkeitsdatum gehalten werden	138 490	458 794
III.	6. Sonstige Finanzanlagen	69 418	78 711
IV.	WERTBERICHTIGUNGEN AUF ANLAGEVERMÖGEN	-3 476	-3 693
IV.	2. Wertberichtigungen auf Software	-725	-725
IV.	4. Wertberichtig. auf geringwertige immater. Vermögensgegenstände	-57	-57
IV.	7. Wertberichtig. auf Maschinen, Anlagen, Betriebs- und Geschäftsausst.	-2 253	-2 470
IV.	10. Wertberichtigungen auf geringwertige Sachanlagen	-440	-440
IV.	11. Wertberichtigungen auf sonstige Sachanlagen	-1	-1
B.	Kurzfristige Vermögensgegenstände	788 278	485 884
I.	VORRÄTE	0	0
II.	FORDERUNGEN	27	29
II.	4. Gewährte betriebliche Anzahlungen	23	24
II.	6. Forderungen der Arbeitnehmer	0	1
II.	8. Einkommenssteuer	0	0
II.	17. Sonstige Forderungen	4	4
III.	KURZFRISTIGES FINANZVERMÖGEN	768 845	466 579
III.	1. Kasse	77	47
III.	2. Wertmarken	0	7
III.	3. Bankkonten	768 768	466 525
IV.	SONSTIGE AKTIVA	19 406	19 276
IV.	1. Aufwendungen künftiger Perioden	19 406	19 276
IV.	2. Einnahmen künftiger Perioden	0	0
IV.	3. Aktive Kursdifferenzen	0	0
SUMME AKTIVA		996 635	1 024 418

PASSIVA		Stand 1. 1. 2020	Stand 31. 12. 2020
A.	Eigenkapital	975 002	1 001 665
I.	GESAMTKAPITAL	4 612 357	4 687 303
I.	1. Eigenkapital	4 602 228	4 672 228
I.	2. Fonds	1 573	1 704
I.	3. Bewertungsdifferenzen aus Neubewertungen des Finanzvermögens und der Verbindlichkeiten	8 556	13 371
II.	JAHRESÜBERSCHUSS / JAHRESFEHLBETRAG	-3 637 355	-3 685 638
II.	1. Ergebniskonto	x	-48 283
II.	2. Nicht ausgeschütteter Jahresüberschuss / nicht gedeckter Jahresfehlbetrag	-114 290	x
II.	3. Gewinnvortrag / Verlustvortrag	-3 523 065	-3 637 355
B.	Fremdkapital	21 633	22 753
I.	RÜCKSTELLUNGEN INSGESAMT	0	495
I.	1. Rückstellungen	0	495
II.	LANGFRISTIGE VERBINDLICHKEITEN	0	0
III.	KURZFRISTIGE VERBINDLICHKEITEN	21 622	22 258
III.	1. Lieferanten	568	1 140
III.	5. Arbeitnehmer	516	603
III.	6. Sonstige Verbindlichkeiten gegenüber Arbeitnehmern	2	23
III.	7. Verbindlichkeiten gegenüber Sozialversicherungen u. öffentl. Krankenkassen	106	292
III.	9. Sonstige direkte Steuern	151	111
III.	17. Sonstige Verbindlichkeiten**	20 167	20 089
III.	22. Passive Rechnungsabgrenzung	112	0
IV.	SONSTIGE PASSIVA	11	0
IV.	1. Ausgaben künftiger Perioden	11	0
SUMME PASSIVA		996 635	1 024 418

* Die Bilanz gibt einen Überblick über den Stand des Vermögens des Fonds, einschließlich des Vermögens, das für die Tätigkeit des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums verwendet wird.

** Es handelt sich vor allem um nicht ausgezahlte Raten von bewilligten Zuwendungen.

GEWINN- UND VERLUSTRECHNUNG IM VOLLEN UMFANG (IN GANZEN TAUSEND CZK)*

TÄTIGKEITEN		HAUPTTÄTIGKEIT	WIRTSCHAFTSTÄTIGKEIT	SUMME
A.	Aufwendungen			
I.	VERBRAUCH VON LEISTUNGEN	4 775	0	4 775
I.	1. Materialverbrauch	199	0	199
I.	3. Reparaturen und Instandhaltung	50	0	50
I.	4. Reisekosten	224	0	224
I.	5. Repräsentationskosten	176	0	176
I.	6. Sonstige Leistungen	4 126	0	4 126
III.	PERSONALAUFWAND	13 089	0	13 089
III.	10. Löhne und Gehälter	9 776	0	9 776
III.	11. Gesetzliche Sozialversicherung	3 048	0	3 048
III.	13. Gesetzliche Sozialaufwendungen	174	0	174
III.	14. Sonstiger Sozialaufwand	91	0	91
IV.	STEUERN UND GEBÜHREN	6	0	6
IV.	15. Steuern und Gebühren	6	0	6
V.	SONSTIGE AUFWENDUNGEN	35 013	8 423	43 436
V.	17. Vertragsstrafen, Verzugszinsen, übrige Geldbußen und Zwangsgelder	1	0	1
V.	19. Kursverluste **	35 000	6 453	41 453
V.	22. Andere sonstige Aufwendungen	12	1 970	1 982
VI.	SUMME ABSCHREIBUNGEN, BETRIEBSVERMÖGEN, BILDUNG VON RÜCKSTELLUNGEN UND WERTBERICHTIGUNGEN	712	68 148	68 860
VI.	23. Abschreibungen auf immaterielle Vermögensgegenstände und Sachanlagen	217	0	217
VI.	24. Veräußertes langfristiges Vermögen	0	0	0
VI.	25. Verkaufte Wertpapiere und Beteiligungen	0	68 148	68 148
VI.	29. Bildung der Rückstellungen	495	0	495
VII.	GEWÄHRTE BEITRÄGE	66 465	0	66 465
VII.	28. Gewährte Mitgliedsbeiträge	66 465	0	66 465
VIII.	EINKOMMENSSTEUER	0	0	0
	SUMME AUFWENDUNGEN	120 060	76 571	196 631

TÄTIGKEITEN		HAUPTTÄTIGKEIT	WIRTSCHAFTSTÄTIGKEIT	SUMME
B.	Erträge			
I.	UMSATZERLÖSE AUS WARENVERKAUF	0	0	0
II.	BESTANDSVERÄNDERUNG INNERBETRIEBLICHER VORRÄTE	0	0	0
II.	3. Angenommene Beiträge (Schenkung)	0	0	0
III.	AKTIVIERTE EIGENLEISTUNGEN	0	0	0
IV.	SONSTIGE ERTRÄGE	74 516	46	74 562
IV.	7. Zinsen	3 985	0	3 985
IV.	8. Kursgewinne	70 531	46	70 577
IV.	10. Andere sonstige Erträge	0	0	0
V.	ERLÖSE AUS DEM VERKAUF VON EIGENTUM	5 797	67 989	73 786
V.	11. Erlöse aus dem Abgang von immateriellen Vermögensgegenständen und Sachanlagen	0	0	0
V.	12. Erlöse aus dem Verkauf von Wertpapieren und Beteiligungen	0	67 989	67 989
V.	15. Erträge aus Finanzanlagen	5 797	0	5 797
	SUMME ERTRÄGE	80 313	68 035	148 348
C.	Jahresüberschuss / Jahresfehlbetrag (+/-)	-39 747	-8 536	-48 283
D.	Ergebnis nach Steuern (+/-)	-39 747	-8 536	-48 283

* Die Gewinn- und Verlustrechnung gibt einen Überblick über die Haushaltsführung des Fonds, einschließlich des Vermögens, das für die Tätigkeit des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums verwendet wird.

** Es handelt sich dabei nicht um realisierte Verluste, da das Finanzvermögen nicht konvertiert wird; der Fonds ist jedoch verpflichtet, alle seine Buchungsvorgänge in CZK zu buchen. Dadurch können Kursunterschiede entstehen.

Účetní závěrka včetně všech povinných příloh je k dispozici v nadačním rejstříku vedeném při Městském soudu v Praze.

Der Jahresabschluss einschließlich aller obligatorischen Anlagen ist im Stiftungsregister, geführt beim Städtischen Gericht in Prag, verfügbar.

NÁZEV, PRÁVNÍ FORMA / NAME, RECHTSFORM
Česko-německý fond budoucnosti (nadační fond)
Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds (Stiftungsfonds)

Česko-německý fond budoucnosti byl založen dne 29. 12. 1997 podepsáním statutu českou a německou vládou, podle českého práva, se sídlem v Praze. Poprvé byl zaregistrován 31. 12. 1997 u OÚ v Praze 7. Definitivní registrace proběhla 25. 3. 1999 u nadačního rejstříku, kde je veden v oddíle N, vložka 206 nadačního rejstříku u Městského soudu v Praze.

Der Deutsch-Tschechische Zukunftsfonds ist ein Stiftungsfonds nach tschechischem Recht mit Sitz in Prag, der mit der Unterzeichnung der Satzung durch die tschechische und die deutsche Regierung am 29. 12. 1997 gegründet wurde. Er wurde am 31. 12. 1997 erstmals in Prag registriert. Die definitive Registrierung erfolgte am 25. 3. 1999 im Stiftungsregister, geführt beim Stadtgericht Prag.

IČ / REGISTRIERNUMMER
67776841

SÍDLO ORGANIZACE / SITZ DER ORGANISATION
Česko-německý fond budoucnosti
Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds
Železná 24
110 00 Praha 1
Tschechische Republik

BANKOVNÍ SPOJENÍ / BANKVERBINDUNG
čsob, Radlická 333/150, 150 57 Praha 5

CZK 4001-0900438403/0300
CZK CZ52 0300 0040 0109 0043 8403 (IBAN)
EUR CZ96 0300 1730 4009 0043 8403 (IBAN)
BIC CEKOCZPP

UniCredit Bank, náměstí Republiky 2090/3a, 110 00 Praha 1

CZK 513169004/2700
CZK CZ15 2700 0000 0005 1316 9004 (IBAN)
EUR CZ68 2700 0000 0005 1316 9020 (IBAN)
BIC BACXCZPP

KONTAKTNÍ ADRESY / KONTAKTE*
Sekretariát Česko-německého fondu budoucnosti
Sekretariat des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds
Železná 24
110 00 Praha 1
Tschechische Republik

TEL 00420 283 850 512, -14
FAX 00420 283 850 503
E-MAIL info@fb.cz
www.fondbudoucnosti.cz / www.zukunftsfonds.cz

Česko-německé diskusní fórum
Deutsch-Tschechisches Gesprächsforum
Ilona Rožková
Železná 24
110 00 Praha 1
Tschechische Republik

TEL 00420 283 850 512, -14
FAX 00420 283 850 503
E-MAIL ilona.rozkova@fb.cz
www.diskusniforum.cz / www.gespraechsforum.org

* Stav k termínu vydání výroční zprávy
Stand zum Zeitpunkt der Herausgabe des Jahresberichtes

ČESKO-NĚMECKÝ FOND BUDOUCNOSTI
DEUTSCH-TSCHECHISCHER ZUKUNFTSFONDS

Výroční zpráva 2020
Jahresbericht 2020

KOORDINACE A REDAKCE
KOORDINATION UND REDAKTION:
Martin Hořák, Tomáš Jelínek

TEXTY / TEXTE
Lenka Kopřivová
S PŘÍSPĚNÍM / MIT UNTERSTÜTZUNG VON:
Martin Hořák, Tomáš Jelínek
a tým ČNFB / und dem Team des DTZF

PŘEKLADY / ÜBERSETZUNGEN
Ilka Giertz, Barbora Hudcová, Anne Liebscher

JAZYKOVÉ KOREKTURY / SPRACHKORREKTUREN
Stefan Gehrke, Ilka Giertz, Veronika Králová,
Silja Schultheis

FOTO
Václav Bacovský

DESIGN
Jiří Císler

TISK / DRUCK
Kaliba, spol. s r. o.

Datum vyhotovení výroční zprávy:
Der Jahresbericht wurde erstellt am:
20. 5. 2021

© Česko-německý fond budoucnosti
Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds,
Praha 2021

ISBN 978-80-908291-0-7